

BAŽNYČIOS PAŽIŪRA EKONOMIJON

Žvilgsnis į problemą amžių slinktyje

Ekonomijos esmė

Ekonomijos sritis yra įstatymai, saistą produkciją bei prekybą daiktais bei patarnavimais. Taigi ekonomijos sfera yra pagrindinė materija. Bet ji taip pat liečia žmogaus dvasinį gerbūvį, nes medžiaginės gėrybės patenkina fizinius žmogaus reikalavimus ir leidžia jam siekti aukštesnio išsivystymo.

Religija gali turėti keturis požūrius į ekonominį gyvenimą:

1. Stovėti atokiai ir su asetišku abejingumu žiūrėti į finzinį pasaulį kaip pagrindinai blogą — jansenizmas, manicheizmas.

2. Matyti pasaulį koks jis yra, bet ignoruoti jo problemas, žiūrėti į jas kaip esminiai skirtingas, nieko bendro neturinčias su religija.

3. Kelti kokią ypatingą reformą, pašalinimą rėkiančio blogio ir laikyti tai savo pareigos atlikimo simboliu.

4. Tuo pačiu metu priimti ir kritikuoti, toleruoti ir taisyti, priimti grubią žemę su žmogiškaisiais norais, kaip netobulą pagrindą, ant kurio dvasinis pasaulis turi būti pastatytas — tuo būdu materiją paverčiant medžiaga Dievo karalystės statybai.)

Istorijoje randame Bažnyčią įvairiose fazėse savo ekonominėje pažiuroje. Šias fazes galima suskirstyti į tokius tarpinius:

- apaštali laikai,
- Bažnyčios kūrimosi laikotarpis,
- Viduramžių Bažnyčia,
- reformacijos laikotarpis,
- atbundantis socialinis katalikiškumas,
- enciklikų laikotarpis.

Apaštali laikai

Apaštali laikais Bažnyčia buvo visų pirma susirūpinusi skelbimu gerosios žinios. Ekonomija buvo ignoruojama, nes ji atstovavo tai, kas laikina.)

Bažnyčios kūrimosi laikotarpis
Kadangi pradžioje Bažnyčia pergyveno persekiojimus, ir krikščionys buvo neįtakinga visuomenės dalis — jokios efektyvios socialinės teorijos negalime rasti šiame periode. Tadgi per daugelį šimtmečių giliausios moralinių Evangelijos dėsnių implikacijos liko neišaiškintos ir neįgyvendintos.)

Šiame numery:

- Neįsikalbėkim šykštumo.
- Bažnyčios pažiuira ekonomijon.
- Kova prieš Dievą Lietuvoje.
- Albino Baranasko eilėraščiai.
- Apie parodas, kurias mačiau.
- Pastelinė Portugalija.
- Thornton Wilder lietuviškoje scenoje.
- Literatūrinės įdomybės.
- Naujausias Pautienius Chicagoje.
- Nauji leidiniai.
- Moterų gyvenimas.

FELIKSAS PALUBINSKAS

Viduramžių periodas

Kai Evengeliija paplito, jos persekiotojai priėmė krikščioniškąjį tikėjimą, Bažnyčios filosofai susirūpino visa socialine visuomenės struktūra. Kadangi Bažnyčios filosofai ieškojo veiklos principų visom gyvenimo fazėm, jie negalėjo tylomis praeiti ir pro ekonominę sritį.)

Viduramžių Bažnyčia sutiko, kad ekonominis gyvenimas yra reikalingas žmogiškai gyvybei palaikyti. Tuo pačiu jie laikė ekonomiją pilnu pavojų užsiėmimu. Pavojus buvo įžiūrimas tame fakte, kad būvio hierarchija (Dievas — dvasia — siela — gyvulus — negyvoji tvarinija) ir vertybių hierarchija yra giminingos ir paralelės. Kadangi ekonominiai veiksniai turėjo bendro daugumoj su žemutine šios skalės dalimi, jie buvo toleruoti tik tiek, kiek jie tiesiogiai prisideda prie žmogaus kopimo vertybių skale.)

Ekonomiškai savarankiškas dvaras, pats pagamindamas ir sunaudodamas maistą, apvalkalą, gyvenvietę, nesudarė moralinių problemų. Bet prekyboje ir finansuose buvo įžiūrima įvairiausių moralinių klausimų. Pirklys prekiaavo produktais, kurių jis pats negamino. Todėl iškilo klausimas: ką jis prekės vertei prideda, kad reiškia teisę į aukštesnę prekės kainą, negu jis pats už ją mokėjo?)

Viduramžių pirkkliai ir finansininkai buvo panašioj socialinėj pozicijoj kaip modernūs smulkės savininkas ar azartinių lošimų namo savininkas. Šiuos užsiėmimus (prekybą ir finansus) nelaikė būtinai savyje blogais, bet juose buvo matoma apščiai moralinio pavojaus.) Tad šių dvių mechaniko darbas šioj vertybių skalėje būtų žymiai aukščiau vertinamas už krautuvės savininko.

Yra aišku, kad viduramžių teologai nepalankiai žiūrėjo į turto krovimą. Kaip R. H. Tawney išsireiškia: "Viduramžių teoretikai prakeikė kaipo nuodėmę visiškai tas pačias pastangas siekti nuolatinio ir nesibaigiančio medžiaginio turto didėjimo, ką moderniosios visuomenės laiko dorybe".) Ir kaip galėjo būti išvystyta produkcija išlaikyti beaugančias žmonių minias be kapitalo, kuris atsiranda tik per turto sukaupimą individo ar visuomenės rankose?

Yra buvę pastangų įrodyti, kad ankstyboji Bažnyčia buvo už komunistinę turto sistemą. Tačiau, bendrai paėmus, tai nėra tikslu. Su keliom išimtim, teisė į nuosavybę buvo viduramžiuose visuotinai pripažįstama. Šv. Tomas teigė, kad nuosavybė yra žmogui būtina dėl trijų priežasčių:

- Žmogus labiau rūpinasi sava nuosavybe negu bendruomenine — tad jis prižiūrės savyją, o apleis bendrąją.
- Asmeninė nuosavybė leidžia tvarkingą žmogiškųjų reikalų tvarkymą, nes kiekvienas

žino, kas ir kiek yra jo — kontrastas sąmyšiui, kuris kiltų kitose sąlygose.

3. Privati nuosavybė veda taikon ir harmonijon, kai tuo tarpu ginčai ir nesantaika būtų neišvengiama, jei kiekvienas bandytų naudotis kokia bendra nuosavybe.)

Viduramžiuose buvo dedama daug pastangų surasti visa apimančias taisykles ekonominiam gyvenimui tvarkyti. Buvo daromos sistemingos ir nuosirdžios pastangos įgyvendinti moralinius įsakymus kasdieniniame gyvenime — paversti teorijas praktika.) Kai teologai problemas sprendė teoretiškai, Bažnyčia doktrinas įsaktmiai vykdė praktikoje.

Viduramžių mintytojai buvo ypač susirūpinę moralės padariniais individe. Medžiaginėje — ekonominėje plotmėje buvo bijoma, kad individas, įklimpdamas į žemiškuosius rūpesčius ir

KOVA PRIEŠ DIEVĄ LIETUVOJE

Vertingas plačios apimties dokumentinis leidinys

Dr. J. Savasis, THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA, Maryland Books, Inc., New York, 134 psl., \$1.25. Gaunamas "Drauge".

*

Gal vienu iš labiausiai džiuginančių tremties gyvenimo reiškinių reikia laikyti vaisingas pastangas su lietuviškąja kūryba, su lietuviškąja mintimi, su pavergtos Lietuvos byla supažindinti platųjį angliškai skaitantį pasaulį. Ne visos pastangos čia pasiekia plačiuosius kelis kon-

DR. J. SAVASIS

THE WAR
AGAINST
GOD
IN LITHUANIA

tingentus, kaip tai įvyko su Sibiro maldaknygės daugybe laidų, tačiau ir čia, ypač dėka mūsų jaunųjų mokslininkų, patekusių į profesūros tarpą, dėka energingų Stepo Zobarsko pastangų susilaukiama žymių lai-mėjimų.

Lietuviška, ispaniška, angliška laida

Vienas iš tokių naujų leidinių yra "The War Against God in Lithuania", kurio autorius yra kruopštusis dr. J. Savasis (pseudonimas). Jau 1963 metais mūsų didžiojo Lietuvos knygos mecenato prel. Pr. Ju-ro lėšomis buvo išleista lietuviškoji šio veikalo laida, pavadinta "Kova prieš Dievą Lietu-

Vytautas Kasiulis

Šv. Petras (spalvota litografija)

JUOZAS PRUNSKIS

voje". Pasirodė ir ispaniškoji laida, o dabar, dėka St. Zobarsko, Maryland Books leidykla davė angliškąją šio veikalo laidą.

Šios rūšies literatūra turi savo reikšmę. Kai prieš 23 metus buvo išleistas kuklus leidinėlis "Fifteen 'Liquidated' Priests in Lithuania", vadinamasis Kers-teno komitetas, tyręs raudonųjų žiaurumus Baltijos valstybėse, visą aną leidinį 1954 m. fotostatiniu būdu perspausdino JAV valstybės spaustuvės rūpintame stambiame 678 psl. leidiny "Baltic States Investi-gation".

Šis naujasis dr. J. Savaičio paruoštas leidinys duoda nepalyginamai dar daugiau medžiagos, paimtos iš pačių sovietų leidinių, taigi okupantai čia perduodamų faktų negali nuginčyti.

Daug naudingų papildymų

Palyginus leidinio lietuviškąją ir angliškąją laidą, tenka pripažinti, kad angliškoje yra įvesta visa eilė naudingų papildymų. Visų pirma čia suglaustai supažindinama su pačia Lietuva ir jos praeitimi, duodant kondensuotas informacijas, pagrindinius faktus ir svarbiausias datas. Kiek plačiau aptariamas nepriklausomos Lietuvos laikotarpis, perteikiant svarbių statistinių davinių apie Lietuvos Bažnyčios padėtį laisvėje, apie saugusį katalikų organizacinį ir kultūrinį gyvenimą. Toliau pereinama prie pirmosios Sovietų okupacijos.

Nacių ir antroji Sovietų okupacija

Angliškoje laidoje įvestas papildomas skyrius apie įvykius nacių okupacijoje, kas angliškajam skaitytojui sustiprina patikėjimą autoriaus objektyvu-

mu. Toliau tekstas jau eina arčiau lietuviškos laidos, nusakant naujus sunkumus antroje Sovietų okupacijoje, atoslūgio laikotarpį, naują griežtos kovos periodą (apimant ateistines mokyklas, paskaitas, spaudą, radiją, filmus, televiziją, muziejus).

Kondensuotai ir taikliai

Angliškoji laida pilnesnė, sistemingesnė, techniškai geriau sutvarkyta, nors kiek mažiau iliustruota. Skaitytojui didelio įspūdžio darys labai gausios citatos iš pačių Sovietų Lietuvoje leidžiamos spaudos. Tai duomenys, kurių nei sukčiausia okupantų propaganda negalės paneigti.

Apskritai, veikalas labai kruopščiai paruoštas, kalba ne sentimentais, o gyvenimo faktais, kurie čia perteikiami sistemingai, suglaustai, nurodant šaltinius, neatmiešiant sentimentinių vandenėlių, o kalbant kondensuotai ir taikliai.

Herojiškos lietuvių tautos kančios

Šį veikalą reikia po ranka turėti kiekvienoje namuose, kad iš jo būtų galima kiekvienu momentu pasisemti reikiamų argumentų, bet ypač jį svarbu kuo plačiau paskleisti tarp kitataučių, kad pasaulis žinotų, kokių barbariško počinio teroro premonių imasi tie, kurie žmonijai plačia burna žada raudonąją laisvę. Šios knygos paskleidimu turėtų rūpintis kaip pavieniai patriotai, taip ir organizacijos; ypač aprūpinti knygynus.

Ta prasme įvade kalba ir New Yorko vyskupas augziliaras E. Swanstrom, šį veikalą, kaip sakosi, be jokių rezervų rekomenduodamas skaitančiai Amerikos publikai, nes knyga gausiai informuoja apie, kaip vyskupas skelbia, "herojiškos lietuvių tautos" kenčiamą religinį persekiojimą.

Kertinė Parašė

NEĮSIKALBĖKIM ŠYKŠTUMO

Lietuviškosios

periodinės spaudos trūkumu laisvajame pasauly skūstis negalėtume. Ypač kiekybine prasme. Jeigu būtų įmanoma leidžiamos periodikos pavadinimų skaičių net sumažinti (kokybės gerinimo sąskaiton), gal nuostolio ir nebūtų. Tačiau jau esame tokio būdo, kad šia prasme vargu ar protingai susikalbėtume. Tikriausiai pats laikas tiesiu pirštu parodyti kada ir kuriam savo laikraštinius rūpesčius pabaigti.

O tačiau ne nuo laiko, o nuo mūsų pačių priklauso kitas reikalas, kuris toli gražu dar negali greitai baigtis, kuris mūsųose lig šiol buvo ir tebėra beveik tik pradinėje savo būsenoje. Turim čia mintyje politinio ir kultūrinio pamušalo vienaip ar kitaip periodinius mūsų leidinius didžiosiomis var-karų pasaulio kalbomis. Nega-lėtume sakyti, kad tokių leidi-nių visai nebūtų. Leidžia juos įvairūs veiksniai, institucijos, kai kur net sujungiant bendras lietuvių, latvių ir estų pastan-gas. Dauguma jų yra pasaulį išvydę vyresniosios mūsų kar-tos iniciatyva. Vyresniosios kartos jie daugiausia ir yra prirašomi. Tad nenuostabu, kad medžiagos parinkime ir ypač leidinio išoriniame apipa-vidalinime ne kartą jaučiama mums nenaudingos senstelėji-mo. Kada spaudos technika yra pasiekus tokį tobulumo laipsnį, išleisti anglų kalba brošiūrinio formato leidinį, sa-vo skurdžia išvaizda visai pa-našų į spaudos draudimo lai-kų tilžinę knygelę, yra mūsų reprezentacijai kone žalinga.

O kiek dar ir kitokio pasime-timo! Sakysim, veiksniai skel-bia laikraščiuose specialų raš-tą dėl žemėlapiuose ir kitur ro-dytinų Lietuvos sienų. O tuo tarpu su tuose pačiuose

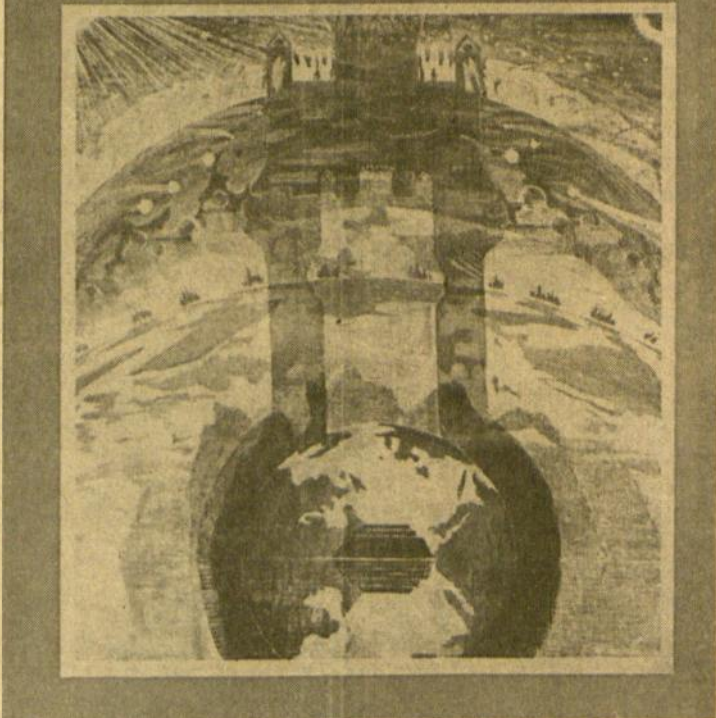
veiksniuose dirbusių žmonių redagavimo talka leidžiamas "The Baltic Review" (1965 m. birželio mėn., nr. 29) viršelyje rodomam žemėlapy net dabar Lietuvos administruojamas švenčionių ir Marcinkonių - Druskininkų sritis palieka Gu-dijai. Na, ir kurgi čia mūsų galvos ir mūsų logika?

Šitokiai situacijai esant, ku-ris laikas mūsų visuomenės akys su pasitenkinimu kryps-ta į anglų kalba leidžiamą žur-nalą "Lituanus". Žinoma, griež-tai vertindami, rasime, kad ir jame nėra viskas jau taip šim-tų procentų tobula. Tačiau bent matyti ryškios pastangos su kiekvienu numeriu žengti visose kryptyse pirmyn. Vien tik išoriniu savo pavidalu ir estetišku puslapių sutvarkymu bei medžiagos paskirstymu jis mums gėdos nepadarys, at-sidūręs ir reikliausiose ran-kose.

Gi pats džiugiausias reiškis, kad "Lituanus" yra gi-męs ir lig šiol gyvuoja dau-giausia mūsų jaunosios inte-lektualų kartos rūpesčiu. Šitai, be abejo, garantuoja dar gana ilgą žurnalo amžių.

Tačiau žurnalo garantijos didžiąja dalimi yra visa lietu-viškoji visuomenė ir kiekvie-nas paskiras lietuvis. Nelau-kime, kad pasaulio bibliotekos ir kitokios kultūrinės institu-cijos ar pavieniai šviesūs pro-bat patys savo iniciatyva grobs tytų mūsų kultūrą ir mūsų laisvės kovą pasauliui prista-tantį žurnalą. Pirmiausia turi-me patys su "Lituanus" pla-tųjį pasaulį supažindinti, tu-rime patys gera dalimi dengti jo spausdinimo išlaidas, kurios, leidžiant nemažą tiražą, nėra vien tik smulkmena. Ogi ir "Lituanus" nėra koks nors vie-nadienis pasauliui pasirody-tas (Nukelta į 5 psl.)

LITUANUS
LITHUANIAN QUARTERLY / WINTER 1965

M. K. Ciurlionio "Rex" naujo "Lituanus" numerio viršelyje

BAŽNYČIOS PAŽIŪRA EKONOMIJON

(Atkelta iš 1 psl.)

siekimus, pamirš savo amžinąją paskirtį.¹²⁾ Todėl buvo pabrėžiama asmeninis teisingumas ir meilė.

Viduramžių moralistai ir ekonoministai sprendė naujai išskylančias problemas kiekvieną atskirai, analizuodami klausimą ir ieškodami jam atsakymo. Šv. Tomas, pavyzdžiui, klausia: ar moralu verstis prekyba? Nors su rezervais, atsako, kad savyje prekyba nebūtinai yra nemoralinė. Sumoje jis teigia, kad prekybavimas įgyti gyvenimo būtinumų yra leistas visiems — ši prekyba yra tiesioginė: tarp gamintojo ir naudotojo. Bet prekyba pelnui, t. y. pirklių prekyba, savyje yra gėdingas amatas, teigia šv. Tomas, nebent jis yra naudojamas aukštesniams tikslui. Tad prekybininkas turėtų ieškoti pelno ne dėl paties pinigų, bet kilnesniam tikslui: išlaikyti šeimą, šelpiti vargšus, ar ugdyti bendrąjį visuomenės gerį.¹³⁾

Kadangi prekės įkainojimas kėlė problemų ir šis klausimas buvo studijuojamas, buvo nustatytos, net detalios taisyklės teisingam prekių įkainojimui.¹⁴⁾

Viduramžiuose buvo skolinamasi daugiausia kasdieniniam vartojimui. Tad emimas procento už paskolas buvo smerkiamas — ne tik per didelis procentas, bet iš viso procentas už pinigų paskolinimą. Šio smerkimo pagrindas buvo paprastas: skolinamasi iš reikalo; yra nuodėminga naudotis kito nelaimė, imt daugiau nei paskolinta suma. Tai būtų prieš krikščioniškąją meilę.¹⁵⁾

Zmonės, kurie nesilaikė šių taisyklių, buvo skaudžiai baudžiami. Pavyzdžiui tie, kurie skolino, imdami procentą nebuvo prielaidžiami prie šv. sakramentų bei nelaidojami iš Bažnyčios. Buvo draudžiama jiems išnuomot nuosavybes. Jų paskutiniai testamentai nebuvo pripažįstami.¹⁶⁾

Reformacijos laikotarpis¹⁷⁾

Su besikeičiančiom ekonominėmis sąlygom vyko rimtas bandymas Bažnyčios ekonominę poziciją sumoderninti, tačiau vyraujęs konservatizmas tu pastangų rezultatus suvėlindavo. Penkioliktame šimtmetyje šv. Antoninas, kylantis teologas, stengėsi Bažnyčios mintijimą ekonomijoje pritaikyti naujiesiems laikams. Bet tada prasi-dėjo reformacija.

Reformacijos laikotarpyje Bažnyčios pagrindinis rūpestis buvo išsilaikyti. Ji rūpinosi grynai dvasinėmis problemomis, ne krikščionių principų pritaikymu grynai pasaulietinėse srityse. Rezultate — ekonominis minčių rėtis buvo perimtas dviejų kraštutinumų: kapitalizmo ir socializmo.

Atbundantis socialinis katalikiškumas

Po kelių šimtmečių tylos (Reformacijos problemoms spęsti), Bažnyčia čia sugrįžo ekonominės sferon. Dabar priėjimas buvo skirtingas. Moralės dėsniai buvo taikomi visuomenės paskirčiai ir struktūrai. Buvo pabrėžiama bendruomeninis teisingumas.¹⁸⁾ Ekonominės sistemos, kurios verčia žmogų pašvęsti visą energiją ir mintis pragyvenimui užsidirbti, tuo stabdydamos žmogų dvasinių reikalavimų vykdymuos, buvo pasmerktos.¹⁹⁾

ANKSTYVIAUSIAS PASIPRIEŠINIMAS vyraujančiam ekonominiam galvojimui buvo dviejų vokiečių ekonomistų: Adam Mueller (1779—1829) ir Franz Von Bader (1765—1841). Jie priešinosi Adam Smith individualizmui ir aukštino viduramžių organinę visuomenę.²⁰⁾ Juos sekė vyskupas Emmanuel Von Ketteler, kuris pabrėžė, kad Bažnyčios gynimas privačios nuosavybės nereiškia pasisakymo už tos

nuosavybės piktnaudžiimą. Jis smerkė kapitalizmą ir socializmą ir pasisakė už visuomeninę (welfare) ekonomiją — didžiausias gėris didžiausiam skaičiui.²¹⁾

Šių asmenų pasisakymai buvo pasekti organizuotos masės akcija unių ir kitų bendruomeninių organizacijų forma forma krikščioniškiems ekonominiams siekiams įvykdyti. Vokiečių katalikų Centro partija iškilo, ieškodama legalaus minimumo užmokesčio darbininkams, moterų ir vaikų samdymo uždraudimo, mokesčių rinkimo iš turtingųjų, socialinės apdraudos ir t. t.²²⁾

Katalikų socialinis judėjimas nesiribojo tik Vokietija. 1841 Viscomte de Villeneuve — Bargemount Prancūzijoje siūlė 8 valandų darbo dieną vaikams, atkūrimą darbininkų sąjungų, neapmokamą amatų mokymą, fabriku inspekciją higienos reikalavimams užtikrinti, uždraudimą samdyti vaikus, jaunesnius kaip 14 metų amžiaus; specialias darbininkams taupymo sistemas. Viscomte de Melun po 1848 m. revoliucijos siūlė įsteigti ligonines gimdymui, vaikų daržėlius, našlaičių prieglaudas, amatų mokyklas, visuotinį mokslinimą, jaunų darbininkų savišalpos sąjungas, pelno dalinimąsi ir šenatvės pensijas.²³⁾ Tikrai tai jau būtų nuo lėposi iki grabosocialinės apdraudos sistema.

1840 m. ir vėliau Jacques Joseph Harwell, apsišvietęs darbdavys, savo fabrikuose praktiko paternalizmą ir įvedė ekonominę demokratiją: organizavo gildas ir teikė socialinį draudimą. Po 1871 De Mun bandė atgaivinti gildų mintį Prancūzijoje ir prarasti įstatymus, reguliuojančius darbo valandų skaičių bei draudžiančius moterų ir vaikų samdymą.²⁴⁾

Enciklikų laikotarpis

Po šimtmečių oficialios tylos ekonomijos srityje 1891 m. popiežius Leonas XIII encikliko *Rerum Novarum* paskelbė oficialią Bažnyčios nuomonę ekonomijos klausimais. Po jos sekė popiežiaus Pijaus XI *Quadragesimo Anno* 1931 metais ir popiežiaus Jono XXIII *Mater et Magistra* 1961 metais. Šios paskutinės dvi daugumoj praplečia ir patikslina mintis, iškel-tas *Rerum Novarum* encikliko. Todėl ir nuosekliai visų šių enciklikų mintis peržvelgti kartu.

Bažnyčiai rūpi ir žmogaus materialinė gerovė

Bažnyčiai rūpi ne tik žmonių dvasiniai reikalai, bet ir jų da-

bartiniai, žemiškieji rūpesčiai. Pavyzdžiui, Ji rūpinasi, kad ne-turtieji pakiltų iš neturto ir skurdo į geresnes gyvenimo sąlygas.²⁵⁾ Tačiau Bažnyčia pabrėžia, kad nors ekonomijos ir moralės mokslai turi savo atskirus principus, betgi jie nėra visiškai nepriklausomi. Nors ekonomijos sritis svarsto grynai materialinius dalykus, tačiau, kadangi jų paskirtis yra tarnauti asmenims ir visuome-nei, jie yra saistomi ir mora-lės.²⁶⁾

Iš teorijos į praktiką

Palyginus su ankstesniais laikais, dabartinė Bažnyčia yra pasidariusi gan atsargi, sprendžiant ekonomijos klausimus. Todėl ir pabrėžiama, kad perėjimas iš teorijos į praktiką, kuris iš pačios savo prigimties yra sunkus, dar labiau pasunkėja, mėginant darbais įvykdyti Bažnyčios socialinį mokslą.²⁷⁾

Ekonomijoje, kurioje veiklieji elementai yra ne tik žmonės, bet ir kapitalas, yra nelengva nustatyti teises ir pareigas turinčiųjų ir neturtingųjų, kapita-lo ir darbininkų.²⁸⁾ Dargi sunkiau pritaikyti objektyvią tiesą atskirai situacijai, tai yra, at-rasti doktrininio principo laipsnį ir formą, tinkančius tai atskirai situacijai.²⁹⁾ Todėl Bažnyčia pramato, kad, taikant Jos socialinį mokslą, praktiškai gali atsirasti ir atsiranda nuomonių skirtumų. Šiuo atveju ji tik pa-brėžia, kad nėra reikalo išlieti visą energiją, ieškant sprendi-mo, o yra daug protingiau pa-siekti kompromisinio susitarimo ir veikt ten, kur galima.³⁰⁾

Kelrodžiai turto padalinimui

Turto padalinimas yra nelengva problema ne vien tik dėl to, kad ekonomijos veiksniai yra kapitalas ir darbas, bet dar labiau todėl, kad yra daugybė natūralių ir svarbių skirtumų tarp atskirų žmonių, veikiančių toje ekonomijoje. Jie skiriasi savo pajėgumu, darbštumu, sveikata, stiprumu. Šie skirtumai padaro žmones nelygius ekonominiais veikėjais. Tačiau Bažnyčia nežiūri į šią situaciją kaip į blogybę asmenims ar visuomenei. Anaiptol. Ši nelygybė tik padeda kiekvienam lengviau atrasti savo vietą visuomenėje, kurioje būdamas galėtų geriau pasitar-nauti jos labui.³¹⁾

Kadangi praktiškai neįmanoma nustatyti detalias taisykles teisingam turto padalinimui atskirose situacijose, tai tuo Bažnyčia ir neužsima. Ji pasitenki-na, nurodydama trejetą pagrindinių kelrodžių teisingam turto padalinimui:

Br. Jameikienė Angelas Sargas (stiklas)

1. Turto padalinimas turėtų vykti privačios nuosavybės ribose.

2. Turto padalinimas turi atsižvelgti į bendrąjį visuomenės gerį.

3. Turto padalinime kiekvie-nas turi gauti teisiškai jam pri-klausančią gėrybių dalį.³²⁾

Privati nuosavybė

Yra sakoma, kad Dievas atidavė šią žemę žmonijos naudo-jimui. Nors Dievas atidavė žemę žmonijai bendrai ir jokia jos dalis nebuvo paskirta atskiram žmogui, tačiau tai nepaneigia atskirų žmonių teisės nuosavy-bėn. Žemė apskiai pagamina da-lykų, reikalingų žmogaus gyvy-bės išlaikymui bei jo gerbūviui, bet tik tuomet, kai žmogus įde-da savo darbą ir pastangas. To-dėl natūralu, kad jo pastangų išdava priklausytų jam. Iš to seka, kad privačios nuosavybės ribos buvo paliktos žmogaus darbštumui ir žmonių bendruo-menims nustatyti.³³⁾

Žmogaus pasireiškimui reika-linga laisvė. Bet tik „...privati-nėje nuosavybėje laisvės pasireiškimas randa garantiją ir pa-skatinimą“.³⁴⁾ Todėl iškyla kla-usimas, ar yra teisu, kad kitas naudotųsi žmogaus darbo ir prakaito vaisiais? Teisėje dar-bo vaisiai priklauso tam, kuris dirbo juos pagaminti.³⁵⁾

Taigi teisė į privačią nuosa-vybę yra natūrali teisė, o ne žmonių suteikta teisė. Tad net valstybė neturi teisės privačią nuosavybę panaikinti, o gali tik reguliuoti jos naudojimą bend-ram visuomenės interesui.³⁶⁾

Medžiaginės gėrybės nėra blogybė

Nors kartais taip išsireiškia-ma, tačiau nėra priešingumo tarp žmogaus dvasinio tobulu-mo ir jo veiklaus sąlyčio su ap-linkos pasauliu. Žmogus ne tik nesuniekina savo žmogiškosios ir tikinčiosios būtybės orumo, nepasitraukdamas nuo žemiškos veiklos, bet gali net tobulėti, to-kiu veikia atsidėdamas, nes „visiškai atitinka Dievo Apaiz-dos planą, kad žmogus vysty-tųsi ir tobulėtų kasdieniniu dar-bu, kuris bevisk visiems žmo-nėms yra žemiškos prigimties.“³⁷⁾ Bažnyčia visuomet mo-kė ir tebemoko, kad materiali-nės gėrybės vertė yra kaip prie-monės aukštesniam tikslui efek-tyviau siekti: lengvinti ir skati-ninti žmogų tobulėti gamtinėje ir antgamtinėje srityje.³⁸⁾

Amžinosios laimės atžvilgiu visai nesudaro skirtumo, ar žmogus turi kiek pinigų ir kitų daiktinių gėrybių. Vienintelis, svarbus turis reikalas yra, kad šios gėrybės būtų teisingai var-tojamos.³⁹⁾ Gi pagrindinė ir ge-riausia taisyklė turto vartojime yra ši: skirti teisę į privačią nuosavybę, kuri yra teisėta ir reikalinga žmogaus gyvenime,

nuo paties turto vartojimo, ku-ris turi pripažinti ir kitų teises į to turto naudojimą. Be abejo, tai nereiškia, kad turtas, reika-lingas asmeniškiesiems reikalams, turi būti išdalijamas kitiems, bet tai reiškia, kad atliekanti turto dalis turi būti prieinama reikalo prispaustiesiems. Nes tie, kurie iš Dieviškosios gausy-bės gavo daugiau materialinių, fizinių ar protinių gėrybių, ga-vo jas ne tik savo paties tobu-linimui, bet, kad tuo pačiu pa-dėtų ir kitiems, kaip Dievo Apa-vaizdos įrankiai.⁴⁰⁾ Tad galima pasakyti, kad privati nuosavybė yra tvarkoma teisės nuostatu, o jos vartojimas yra ribojamas artimo meilės pareigos.

Turto krovimas

Nuosavybė įsigijama dvejo-pai: pasisavinant dalykus, ku-rie dar niekam kitam nepriklau-so ir per darbą.⁴¹⁾ Kai žmogus imasi apmokamo darbo, jis tai daro, kad gautų uždarbį — nuo-savybę — kurį jis turi teisę ne tik gauti, bet ir išleisti kaip no-rįs.⁴²⁾ Jeigu darbininko uždar-bis yra pakankamas išlaikyti save ir savo šeimą tinkamoje gy-venimo lygio aukštumoje, protin-gas žmogus ras būdų ir prie-monų santaupai ir turto įsigi-jimui — kas yra natūralu ir protinga.⁴³⁾ Be abejo, kad šei-mos tėvas, privalantis išlaikyti savo šeimą ir duoti vaikams vi-są, kas reikalinga apsaugoti juos nuo neturto ir skurdo, šio pasaulio netikrumo sąlygose tai gali daug geriau padaryti, tu-rėdamas vertingą turį, kurį galėtų palikti savo vaikams pa-veldėjimo keliu.⁴⁴⁾

Tie, kurie prisideda prie gė-rybių dauginimo, turi teisę di-dinti ir savo turį. Tik tai da-rydami, jie turi nepamiršti Die-vo įstatymų ir nepažeisti kitų teisių.⁴⁵⁾ Kapitalinis turto var-tojimas, sudarantis sąlygas ga-minti reikalingas gėrybes, yra dorybė, ypatingai tinkanti mūsų laikų reikalavimams,⁴⁶⁾ nes tai padeda aprūpinti didėjančią

žmonių masę jiems reikalingais dalykais.

Turtas, privačios nuosavybės formoje, turėtų būti kuo labiau paskleistas. Tai turėtų būti įvykdyta, sudarant sąlygas žmo-nėms įsigyti ilgo vartojimo daiktus, butus, žemės sklypus, amato įmones, aprūpintas įran-kiais, šeimos dydžio ūkius, ap-rūpintus inventorium, akcijas vidutinėse ir didžiosiose bendro-vėse.⁴⁷⁾

Baigiamosios mintys

Galima pastebėti Bažnyčios pažiūrą į ekonomiką šioji tokį pasikeitimą: nuo pirmųjų pabrėžimo, kad neturtas ir vargo pakėlimas yra dvasinė palaima,

buvo pereita į skatinimą paša-linti neturtą, kelti žmonių ger-būvį, laisvinant juos dvasiniam tobulėjimui. Aplamai, šimtmečių bėgyje Bažnyčia rodė gam aiš-ky vientisumą savo pažiūrose:

1. Visuomet statė Dievo ir Jo įstatymų pirmumą visatoje.

2. Laikė Dievo noru, kad eko-nominė sistema tarnautų žmo-gaus medžiaginiams reikavimams, duodama jam laiko ir energijos svarbesnėms gyve-nimo reikalavimams.

3. Ir pagaliau, kad teisė, tei-singumas ir bendro gerio rei-kalavimai turi pirmą politinė-ję ir ekonominę sferoje.

(Nukelta į 5 psl.)

Ora. 735-4477; Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. GI 8-0875
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-atliepia, skambinti MI 3-0001

Ora. HE 4-1414, Rez. RE 7-8867
DR. B. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val: kasdien 12-3 ir 6-9 val. vak.
Šešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniai uždaryta

Ora. tel. PR 8-2220
Namu — rez. PR 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ora. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ora. val: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. 11 iki 4 val. popiet; arba susitarim.

Ora. ofiso PO 7-6000, rez. GA 8-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 4 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

DR. G. R. V. K. A. 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAİKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išklyrus trečiadienius uždaryta.

Ora. ir buto tel. OLYMPIC 2-1581
DR. F. V. KAPUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL: kasdien 10-12 ir 4-7, Trečiad. ir šeštad. tik susitarus

Ora. 585-2525 Rez. TR 8-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Tel. RELIANCE 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuviai gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val: Pirmad., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 10-12 v. p. ir 6-9 val. vak. Šeštad. 12-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išklyrus trečiadienius šeštadieniai 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 8 val. vak. Trečiad. ir šešt. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 8 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2918.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ora. PR 8-7775 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 9-3 val. penkt. 10-3 v. p. ir 9-3 v. p. Šeštad. 10 v. p. ir 1 v. p. popiet. Ligonis priima pagal susitarimą.

Ora. HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Specialybė — vidaus ligos
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šešt. 9 v. r. — 2 v. p. d. p.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
Vidaus ligos
GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Tel. ofiso: PULMAN 5-6766
Namu: BEVERLY 8-3946
Priėm. val: kasdien 8-8 v. v., šešt. 1-2 v. p. d. p. ir treč. uždaryta

Tel. ofiso PR 6-7800; Namu 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 v. p. p. Išklyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val: pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
VAL: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniai ir kitu laiku susitarus telefonu:
Tel. REPUBLIC 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir ruošia akinius, keičia stiklus ir lęšius
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniai uždaryti; šeštadieniai nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLEI IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val: antr., antr. nuo 2-5 po pietų ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telefon. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELIANCE 5-4410
Rez. tel. GROVEHILL 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. d. p. ir nuo 7-8 v. v. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. d. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisas: 2750 West 71 Street, telefonas 925-8296
Res. tel. WA 5-3099
Valandos: 10-12 v. r. ir 7-8 v. vak. Šešt. 10-12 v. r. yte.
Kitas ofisas: 4844 South Ashland Ave., tel. OL 4-2890
Valandos: 2-5 v. popiet kasdien šekmdadieniai ir trečiadieniai abu ofisai uždaryti.

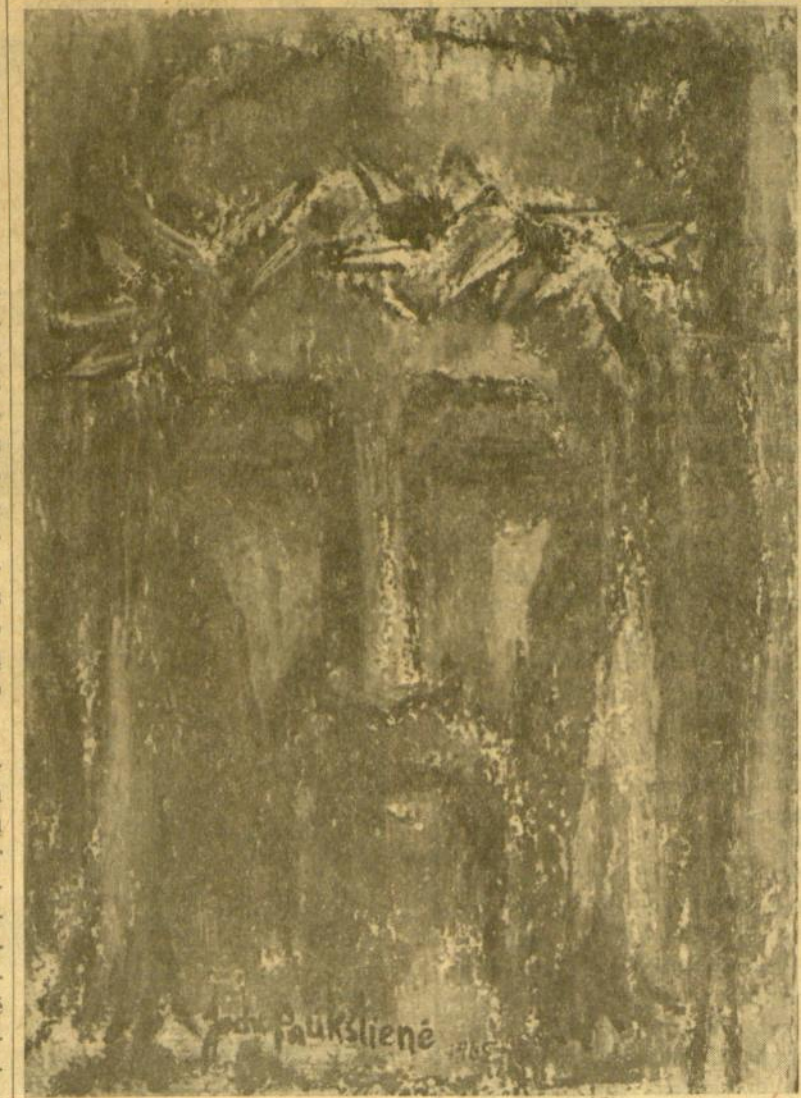
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROSPECT 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Ora. tel. HE 4-2135, Namu GI 8-6199
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priėmimo ligonius tik susitarus
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Treč. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GROVEHILL 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė. AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 12 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Šeštadieniai 1 iki 4 val. Trečiadieniai uždaryta

Tel. PROSPECT 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien. 6-8 v. v. Tik svarbiais atsitikimais susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 3 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal sutartį.

Jadvyga Paukštieinė

Kančios Kristus

APIE PARODAS, KURIAS MAČIAU...

Pastaruoju metu mane stebino mūsų dailininkų veikimas New Yorke, Chicagoje, Clevelande, Bostone, Detroite, Los Angeles ir dar gal kur kitur. Nemanau, kad tai turi ką bendro su mūsų meno pagerėjimu ar pablogėjimu, bet žinau, kad šiuo momentu tai yra lengviausias komunikacijos būdas. Ir kodėl drauge dar ne... biznis.

Šitas fenomenas, kaip aš jį vadinčiau, turi labai paprastą išaiškinimą: tūpti yra lengva, nuvežti paveikslus ir iškabinti kartais pačios organizacijos laiko sau garbe, o dailininkui belieka tik šypsotis ir krauti kišenėn pinigų ir įsikalbėti ar įkalbėti garbę. Mūsų knygos kur kas nejaucia tokio lengvo likimo rankos. Paveikslą žmogus pakabina, nors ir prie baldų, ir reikalas baigtas, o knyga, kaip nors netyčiomis nupirktą, reikia dar ir skaityti.

Yra betgi ir kitas atsakymas. Kada lietuviškas raštas čia kasdien mažiau randa skaitytojų, dailės žiūrovų būrys didėja. Smalsumas virsta papročiu, o papročys socialine pareiga. Tai ypatingai matyti parodos atidarymo dieną, kada sueina gražių panelių, modeliuojančių pastutinių Marshallfieldo madas. Be to, tokia proga yra ir lengva pareiga susitikti su draugais ir, neva prie meno, paplėpti apie visokius niekus.

Šitas fenomenas nereiškia, kad tikrai mūsų dailininkai stengėsi atrasti naują ir gyvą komunikacijos būdą. Retas iš jų to ir ieškojo, nors mūsų kritikos klisė virsta sakiny su nuolat kartojasi, kad, girdi, "dailininkas ieško savęs..." Kuriems kelmam jis ten ieškotų ne savęs!

Bet tiek to. Sutikdamas, kad dailė yra lengviausias komunikacijos (ir nesusipratimo) būdas, klestintis šiandien, priminsiu tik, kad ne visados dailininkas leidžiasi lengvai komunikuojamas. Ir dar dažniau — ne visada turi pats ką komunikuoti. Čia nebus klisė, jeigu dar kartą pakartosiu, jog valdyti gerai spalvas ir nupiešti "gražų" paveikslą dar nėra menas. Bet dabar neklaukit manęs, kas yra menas, ir nekolkokit

STASYS GOSTAUTAS

manęs, kad neduodu atsakymo kaip du kart du yra keturi..

Pastaruoju metu New York'e buvo keturios dailės parodos (bent tiek aš jų mačiau). Dvi jų parapijos salėse: Mikšio ir Igno, kito dvi — Manhattano galerijose: Kašubienės ir Viesulo.

Tarp šių keturių mūsų dailininkų nėra nieko bendro. Gal sunku būtų rasti tiek ir skirtumo, nors trys iš jų dirba kaip geri grafikai. Jeigu vienu būdvardžiu apibūdinti kiekvieną, tai sakyčiau: Mikšio — kuklumas, Kašubienės — arogantiškumas, Viesulo — intelektualumas, Igno — paskolintas primityvizmas.

*

Žibuntas Mikšys. — Nemažai mane sujaudino Mikšio mažytė, subtili, humoristinė, nervinga linija, niekad pilnai neišsakyta, bet pilna sugestijos grafika. Mikšys yra gražios mergaitės kambarėlio poetas, kur yra

Žibuntas Mikšys

Raižinys

sudėti visi va kystės brangūs ne kniečiai. Poetas žaidžia su princesėmis, su arlekinais, su marionetėmis. Jos šoka pagal Mikšio poetišką nuotaką be didelių rūpesčių, nejauciant traagiško žmogaus likimo. Jo pasaulis yra toks gražus, toks lengvas, rymantis ant liaudies dainų balkono. Poeto brailio juokas iš mūsų nevykusio gyvenimo yra daugiau literatūriniai iliustraciniai, negu grynai grafiniai, kas jį padaro labai lengvai prieinamą.

*

Aleksandra Kašubienė. — Kašubienės paroda atidaryta su didele prabanga ir gausiu būriu intelektualų. Grippi & Waddell galerija buvo graži, daili, gal net per graži ir per daili.

Kad nors viena mozaika būtų sukiydas, nulūžus, išsibarsčius, būtų tada buvę taip miela žūrėti. Bet ne, čia buvo visos talentas sukrautas į darbštumą, į menkumą. Ir pasigėdau tos šilumos, kuria dvelkia jausmas ir išsileja emocija.

Tos juodos - pilkos mozaikos, kankiniai sudėtos į "Kinetic Art" formas, buvo šaltos kaip le-

Vytautas Ignas

Piemenukas (aliejus)

daunė. Savo srityje Kašubienės darbai buvo originalūs. Bandyti išreikšti visą tą spalvotą mozaikos ornamentą viena, nežymia spalva buvo drąsos ir pasiryžimo reikalas. Daugiau negu meną, aš vertinu discipliną, kuria tie darbai buvo įvykdyti, discipliną, kuri suvaržo tiek daug talentų. Bet, kaip pati Kašubienė prisipažįsta, šitas ciklas yra jau uždaras. Tik nežinau, ar jau tikrai pilnai išsakytas, bet dabar ji jaučia spalvos reikalingumą, spalvos, kurios dailininkė buvo atsiskiusi disciplinos dėlei.

*

Vytautas Ignas. — Ignas su-ruošė grynai komercinę parodą. Ir jis pats to neslepia. Be plano, be kūrybinės asmenybės, be atrankos. Viskas, kas buvo neparduota trejų (ar ilgiau) metų bėgyje, tilpo Maspetho parapijos salėje, labai nedėkingoje meno objektų išdėstymui.

Tarp senų darbų visad naujas atrodė: "Piemenukas" (aliejus), poetiška primityvus, išaugęs tiesiog iš žemės, lyrinis simbolis, giliai smingas į sielą. Nemažiau vertas, bet gal ne tiek gilios, kelios Igno "Žvejų" versijos. Jose žmogus praranda savo asmenybę ir yra tik bejėgis gamtos reiškinių stebėtojas. Šitas ne asmeniškias, bet labai žmogiškas ir nužmogintas žmogus, besikartojąs Igno darbuose (grafikoje, akvarelėse ir aliejuose) gali kartais virsti klisė, jeigu dailininkas neras atsinaujinimo kasdien atsinaujinančiame žmoguje.

*

Romas Viesulas. — Jeigu intelektualas galėtų dainuoti (intelektas niekad nedainuoja, sako poeta), tai Viesulo intelektualiniai darbai dainuotų. Ir čia nėra juokas. Nes paskutiniuoju metu Romoje Viesulas bandė kaip tik išgauti poetišką dainą savo litografijose.

IBM galerijoje tarp "Contemporary American Prints" tilpo ir trys Viesulo "Notes" albumo litografijos. Šitam albumui Viesulas gavo muzikalinį skriptą, kurio, deja, nesu pats girdėjęs, bet kuris čia turi atverti jo grafikos prasmę ir mintį. Reikėtų daug fantazijos teigti, kad Viesulo grafika dainuoja. Bet aš manau, kad spalva vis dėlto turi tam tikrą muzikalinį toną, kurį tik labai subtilūs žiūrovai gali pagauti. Aš nesu iš tų subtilių. Ir, tur būt, paro-

Albinas Baranauskas

ISTORIŠKUMAS

Praėjusio amžiaus stebėtojas daros šalta. Graudūs atsiveikimo žodžiai per miegą: Kiek žaliavimo, taip rūpestingai šukuoto, nekaltos, Kiek melancholijos traukinuose ir kiek mezginių užkasė sniegas.

Jie nūn belapiai virš mūsų žilstančių galvų. Vėjutose gatvėse Paskutinė gaida užmirštų dainų Ir rimtas šunų lojimas, gūdas kaip vienvė.

Tačiau saulėleidis dar mūsų. Nors, žinoma, jau ne toksai. Kaip tada, kai debesius kilodavo geltonas gaisras, Bet su juo dabar iš tolumos atskamba nedrąsiai Nuo be priežasties verkimo išskaidrėjęs vaiko balsas.

PAKELĖJ AKMUO

Pakelė žolė akmuo. Žvirblių pulkas, Kaip pilki grumstai, puolė į saltą kapą. Vėjas atpučia troškulį ir dulkes, Šimtmečiais tas pačias, ir tuos pačius molinės priežados dūmus.

Po kreivai susimėčiusiomis debesų lubomis Dirvonų kalno viršūnė Sapnuoja pieškančias pušinių rąstų sienas. Glostančios veiksmazodžių galūnės Atlapsoja iš vakarų per žemę kvepiančias linijas.

Pakelėje akmuo. Basos kojos, Vos liedamos žolė, bėga į saltą kapą. Debesiai vis ties tuo kalnu sustoja, Ant akmens nukrinta skroblo raudonas, pakastas lapas.

DAR KOL KAS NE

Dar kol kas ne apsilapoėjimas, ne šiltas, Ne linguojas, ne tankiai iš visų pusių paslėptas. Kalnas vidudienio apvilta. Akmuo pušų spygliais apkreiktas.

Tokie vis iš reto iš tolo pagalvojimai, Neieškotas, nedrįstas, užmirštas, Kaip nuotakas be nuotakos bergždži spėjimai. Sunkiai, oi sunkiai kalasi prieš saulę sakuotas lukštas.

SMĖLYJE VEŽIMŲ

Smėlyje vežimų vėžs, už durų pianinas, Į pietus sausos pakrantės nuganytos: Ant tušiojo kelio murko kelios suskirdusios pastogės. Alksninės: Telefono vielos, ir vielos juodoje, it karstas, dėžėje uždarytos.

Pasistiebdama geria rasomis kvepiantį nokturną žolė.

Alksninė žydi po medžiais, kaip gėlė.

Rečiais, statumomis vienkiukis vežimėlis Tamsiaveidžio, tylaus, su liaunais, kaip karklas, pirštais, Kurie užžiebė, kaip žvakę, pianiną ir apdulkėjusias šakas nuo Alksninės nukėlė.

Tam, kad mes nors iš tolo, nors pavėjui, tam, kad mes jau niekad neužmirštume,

doje nieko negirdėjau, bet man poezijos pluošto, pilno iliuzijos, jo spalvos dainavo visai kita ramumo, grožio... Bet apie Viesulo darbus aš nedrįsčiau šiandien kalbėti gi- lektualiū darbštumu ir giliu liau ir plačiau, kol neturėsiu progos daug daug laiko pra- gautas, negaliu jame nematyti leisti jo darbų akivaizdoje.

Pastelinė Portugalija

VALERIJONAS JAKAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Atviras langas karo pabėgėliams

Naujųjų laikų įžymybė yra 1959 m. statytas 358 pėdų aukščio paminklas su Kristaus Karaliaus statula pietinėje Tagus upės pusėje, ant kalnelio, laiminančia miestą. Statulos papėdėje yra įrengta koplyčia.

Statula panaši į Kristaus Atpirkėjo statulą Rio de Janeiro mieste Brazilijoje, bet anoji daug įspūdingesnė, nes pastatyta jau ne kalnelio, bet kalno viršūnėje.

Lisabonos Kristaus Karaliaus paminklas pastatytas kaip padėkos simbolis už apsaugą nuo Antro pasaulinio karo, Portugalijos nepalietusio. Karo metu Portugalija buvo neutrali, kai beveik visa Europa kariavo, todėl ji buvo kaip atviras langas visiems karo ir politiniams pabėgėliams. Beveik 1 milijonas pabėgėlių per Lisabonos uostą galėjo išplaukti nuo karo ir politinių persekiojimų į Afriką ar Pietų Ameriką.

Kavinės perpildytos tik vyrais

Tur būt, kiekvienas Europos miestas turi savo specifinį kvapą. Nors Lisabonoje jauči jūros vėjo kvapą, bet jį vis dėlto nustelbia kavos kvapas. Lisabonoje kaip tik gyvena didžiausi kavos vartotojai Europoje. Jau kai vos pradeda temti, lisaboniečiai skuba į Chiado miesto dalies kavines ir restoranus. Tik turistai pasirenka spalvuotomis staltiesėmis padengtus staliukus, išstatytus prie šilgintuvų. Patys portugalai mėg

ta pritemdytas kavines. Vienoje kavinėje susirenka poetai, kitoje žurnalistai, trečioje sportininkai, kur jie prasėdi ištisas valandas, skaitydami laikraščius, kalbėdami, diskutuodami, o būnai pradžiūvus, užgeria kavos, kurios galima gauti labai įvairiai paruoštos. Vieni geria iš puoduko, kiti iš stiklinės su visokiais pavadinimais, kaip bica, carioca, garoto, galao ir kt.

Stebėtina, kad kavinėse tik vyrai, nesimato nei žmonių, nei draugių. Moterys Portugalijoje turi teisę balsuoti ir dirbti, bet kažkodėl neišdrįsta paskaidrinti niūrios vyrų kompanijos, kurie, atrodo, yra susirinkę ne į malonų laiko praleidimą, bet į tarny-

Energingos Lisabonos varinos

binę konferenciją. O, gal būt čia yra dar tęsinys maurų tradicijos, kurioje moterys privalo pasilikti izoliuotame namų gyvenime.

Bet yra viena sritis, kur portugalės moterys puikiai pasireiškia. Jos yra nuostabiausios žuvų pardavėjos. Jas galima pamatyti Lisabonos Alfamoje ar Cais do Sodre prie Tagus upės žvejų uosto. Žvejams grįžus iš jūros, jeigu jie pargabena laimikį, tai žuvis yra parduoama iš varžytinių. Žuvis pirklys turi energingas, sąmojingas pardavėjas - varinas, kurios sudeja mėlynai sidabrines žuvis eilėmis į krepšius, užkelia ant galvos ir visą našta prilaikydamos ranka, instinktyviai balansuodamos, pėsčiomis pasipila akmenuotais šaligatviais ir siūlo žuvį pirkėjams, eidamos nuo durų prie durų.

Portugalijos Versalis, Arkadija ir "pažadėta žemė" ištremtiems karaliams

Už kelių mylių nuo Lisabonos yra 18 a. rokoko rožinės spalvos Queluz karališki rūmai, pastatyti pilkame, neįdomiame gamtovaizdyje. Per pilietinius karus dažnai jie būdavo apgriaujami, bet vėl visada atstatomi, dar ir dabar naudojami oficialiems priėmimams, tur būt, vieni iš mažiausių karališkų rūmų Europoje, bet, žinovų teigimu, vieni iš jaukiausių. Rūmai stovi kaip "mieganti gražuolė", papuošta gėlynais, žolynais, fontanais, rokoko statulomis ir tvenkiniais, išpuoštais keramiškėmis plytelėmis. Kartais tie rūmai yra dar vadinami ir Portugalijos Versaliu.

*

Netoli, aukštų kalnų papėdėje yra istorinė Sintra. Tai medžiuose paskendęs, kvepiantis, gėlynais išpuoštas ramus miestelis, rodos, dar nepritampas prie šių dienų gyvenimo, ir jame gali pasijusti kaip Arkadijoje. Sintra nuo senų laikų yra pamėgta britų poetų ir menininkų.

Kalnai sulaiko iš jūros lietingus debe-

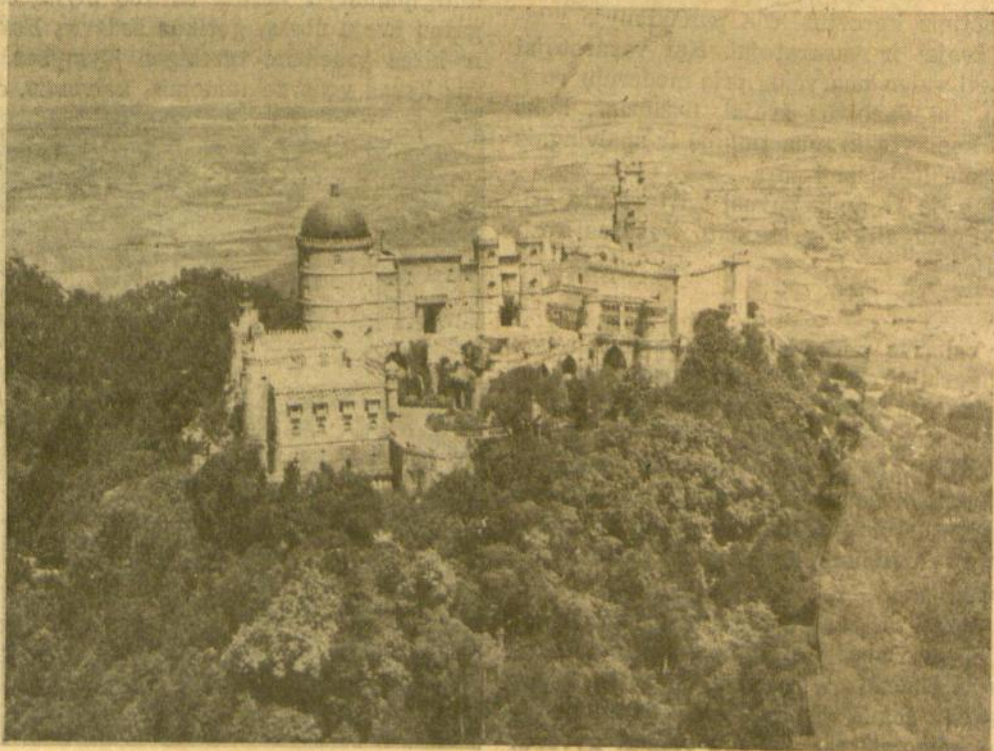
sis, ir lietus dažnai vilgina apylinkes, todėl čia vešliai auga įvairūs medžiai ir krūmai ir net kai kurie JAV medžiai ir žymūsis Kalifornijos raudonmedis. Ypatingai dideli paprėčiai. Visur keliai apsodinti berželiais. Matyti ir vynuogynų. Pastelinės spalvos namai su raudonais ar rudais stogais labai derinasi prie žalios aplinkos. Virš vienos kalno viršūnės stūkso 8 amž. maurų statytos tvirtovės griuvėsiai.

Taip pat maurų statyti ir viduramžiais perstatyti karališki rūmai su dideliais puošniais kambariais. Šie rūmai yra surišti su kiekvieno Portugalijos karaliaus istorija. Prie rūmų yra dar užsilikę maurų stiliaus, platūs, kūgio pavidalo, virtuvės kamina. Ne

tiek įspūdingi čia rūmų didžiuliai kambariai, kiek terasos su fontanais ir balkonais.

Trečia Sintros fantastiška Pena pilis jau yra 19 amž. pabaigoje statyta ir, atrodo, lyg ji būtų parvežta į Kalifornijos Disneyland. Jaunas vokiečių princas Ferdinando, karalienės Marijos II vyras, pasikvietęs vokiečių architektą, su juo kartu suplanavo pilį iš įvairių architektūrinių stilių ir sulipdė pilį iš geltonų kupolų, bokštų, apsauginių vartų ir storų sienų. Į pilį veda vingiuotas kelias per parką, žolynus ir gėlynus. Viduje daug gražių baldų ir dideli porcelano rinkiniai. Šioje pilyje iki 1910 m. gyveno paskutinis Portugalijos karalius Manuelis II su

(Nukelta į 4 psl.)

Sintros Pena pilis

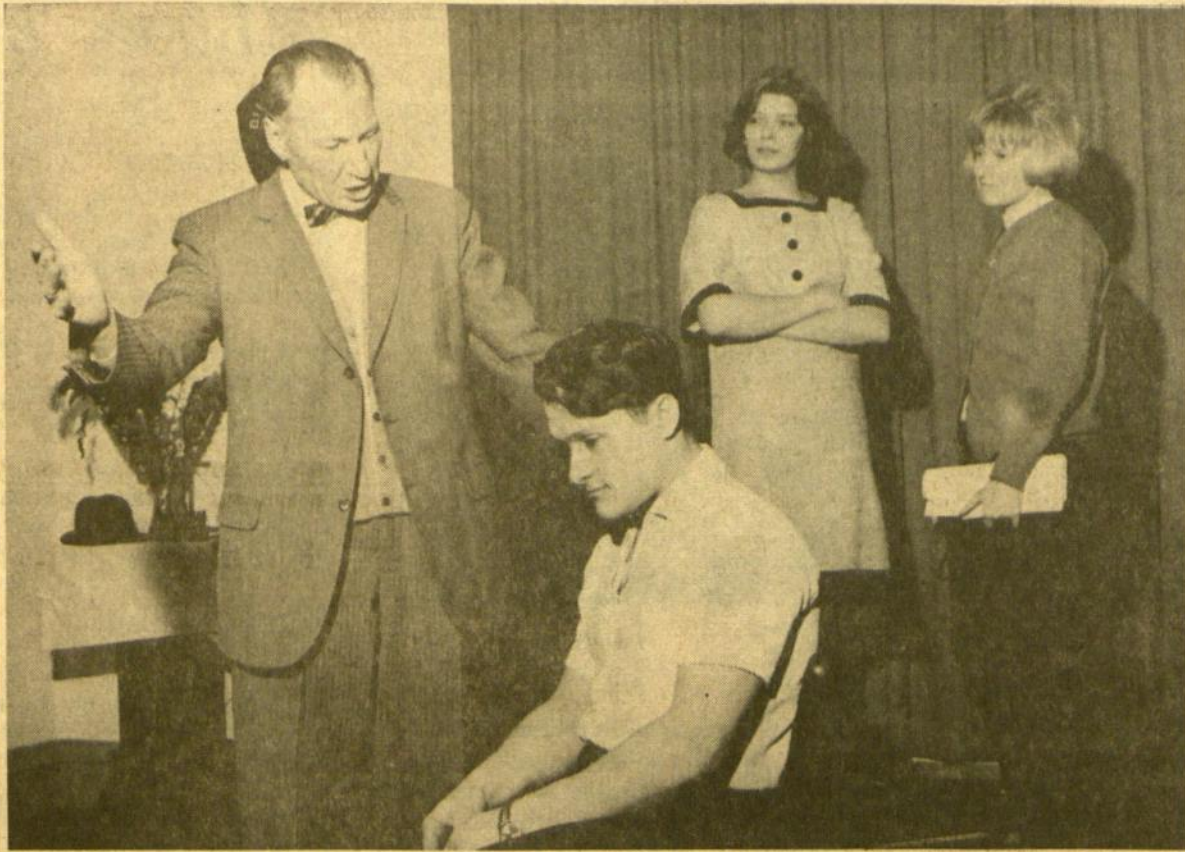
THORNTON WILDER LIETUVIŠKOJE SCENOJE

Pulitzerio laimėtoja
Bostone pasitinkant

Jaunimo metų įtakoje Bostone susiorganizavo Modernaus teatro grupė, susidedanti, su mažomis išimtimis, vien tik iš jaunimo atstovų. Jiems vadovauja Beatrice Kleizaitė - Kerbelienė.

Grupė savo pirmajam pastatymui pasirinko žymaus amerikiečių autoriaus Thornton Wilder veikalą "Mūsų miestelis", apdovanotą Pulitzerio premija plačiai ir su dideliu pasisekimu statomą Europos ir Amerikos scenose. Veikalo universalumas, jo paprastumas ir drauge gili mintis, o taipgi ir lietuviškai publikai mažiau įprastas scenarijus, paskatino Bostono Modernaus teatro grupę šį veikalą pristatyti ir lietuviškai publikai.

Pastaraisiais amžiais teatras buvo atėmęs žiūrovui vaizduotės galią, pateikdamas jam jau pagamintą maistą — "gyvenimo gabalėlį", lygiai tokį, koks jis tikrovėje yra. Jau nekalbant apie dekoracijas, scenon būdavo įvedami net gyvuliai bei paukščiai, gi žymusis rež. D. Belasco savo pastatymuose reikalaudavo tokio natūralumo, kad net scenoje naudojamos kėdės turėjo būti attrauktos tikrais vortinkliais. Visas tas realias gyvenimo scenas šiandien gali puičiai pateikti filmas, gi teatrui privaloma kur kas vaizdingesnis ir meniškesnis būdas, negu trijų sienų iliuzija. Ir "Mūsų miestelio" autorius kaip tik tokį būdą kūrybingai pademonstruoja. Pasaulis nesiriboja trimis sienomis, tuo pačiu ir "Mūsų miestelis" sienų neturi. Šiame veikale autorius kaip tik išsinaudoja protestu prieš realistinį, ypač barokiškąjį teatrą. Jis atmeta, taip vadinamą "gyvenimo gabalėlį". Teatras yra pasaulis, siekias neribotos tiesos, gi dekoracijos veikalą suvaržo, pastatydamos jį į tam tikras laiko ir

Bostono lietuvių Modernaus teatro grupė repetuoja amerikiečio Thornton Wilder "Mūsų miestelį". Iš kairės į dešinę: Kazys Barūnas, Norbertas Lingertas, Inga Daukantaitė ir Nijolė Vaičiūtė. Spektaklio premjera balandžio 30 d.

vietai rėmus. Senovės graikų ar kiniečių klasikinės dramos liudija, jog tam, kad žiūrovai patikėtų generaline tiesa, nėra reikalingas scenovaizdis ar kitos dekoracijos. Teatras remiasi žiūrovų vaizduote. Visi žino, jog scenoje vyksta ne tikras, bet pretenzijos gyvenimas. Bet norėdami tuo patikėti, žiūrovai turi priimti tam tikras konvencijas, kurios yra ne kas kita, kaip bendrai priimtas susitarimas, pasiskliaujant neteisėse. Senovės graikai savuosius veikalus statydavo milžiniškuose amfiteatruose. Aktoriai tenai nešiojo paaukštintus apavus (kothornos) ir kaukes. Jie kalbėdavo, kiek galima, garsiau, kad net ir toliausia sėdės žiūrovas galėdavo girdėti. Tam reikalui aktorių veidus pridengusių kaukių burnos angoj buvo įtaisyti net savotiški megafonai. Net ir dėvimą drabužių spalva jau nusakydavo veikėjo kilmę bei socialinę jo padėtį. Visa tai buvo naudojama, nes žiūrovai jau buvo priėmę tam tikras įprastas priemones bei formas.

"Mūsų miestelio" autorius taipgi neperša jokių dekoracijų, jokio scenovaizdžio ar spalvų. Jis duoda vien kūrėjo žodžius, kuriuos žiūrovui pateikia aktoriai ir visą veikalą jungia scenos vedėjas (Jurgis Jasinskis), kuris tiesioginiai žiūrovams pristato gyvenimą scenoje ir, kaip

graikų teatre choras, jis savo frazėmis akompanuoja rodomiems įvykiams, pats įsijungia į juos bei atstovauja autoriaus balsą. Greta techninių funkcijų, jis taipgi parodo miestelio dvasią, parinkdamas scenas, kuriomis pademonstruoja už jų paslėptas idėjas.

Veiksmas čia vyksta mažame New Hampshire miestelyje. Parodytas kasdieninis miestelio gyvenimas bei pagrindinių veikėjų Jurgio (Norbertas Lingertas) ir Emilijos (Nijolė Vaičiūtė - Žygielė) isiterpimas jo slinktin. Pačioje pradžioje scenos vedėjas pasako, jog čia bus tik scenos veikalas, nurodo neregimą scenovaizdį, kurį pamatyti paliktą pačių žiūrovų vaizduotei. Taipgi vedėjas praneša, kad tai čia yra visas gyvenimas, o ne vien tik paskirų žmonių išgyvenimai. Žmonės, laikas ir vieta yra: "Visi, visur ir visuomet". Net ir duodamas miestelio apžvalgą, vedėjas (galėtume jį vadinti ir pranešėju) nesilaiko nustatyto laiko ribų, bet naudoja praities, dabarties ir ateities laikus tuo pačiu metu. Taip veikalas scenoje virsta dabartimi, apimančia visus laikus — veiksmas tampa veiksmu amžinybėje.

Antrasis veiksmas rišasi su meile ir vedybomis. Gi trečiajame vedėjas nuveda žiūrovus į netoliese už miestelio esantį

kalnelį, kur į mirusiųjų gretas įsijungia ir jaunamartė Emilija. Autorius mirusius vaizduoja labai nekasdieniškai. Jie čia kalba ir gali vėl pasaudinti sugrįžti, kaip ir Emilija, kad vėl savo gyvenimą iš naujo pergyventų. Bet tie, kurie grįžo, atrado, jog ne vien iš naujo gyvena, bet jau ir save gyvenančius mato. Jie mato aklume ir ignorancijoj paskendusius žmones, paskendusius nepabaigiamuos, kasdieninius darbuos ir nepaskiriančius, nę trumpas valandėles pažvelgti ir įvertinti visiems gyvenimo pateiktiems nuostabiai puikiems dalykams. Kuomet mirusieji jau ilgiau nebegali iškentėti, matydami gyvuosius aklai gyvenime besiplukiančius, jie grįžta atgal į kapinyno kalnelį ir daugiau niekuomet nebeįsijungia gyvenimui. Tik dabar jie pamato, kaip patys mažai gyvenimą vertino, dabar šitai supranta — bet jau per vėlu.

Pomirtinis gyvenimas čia yra autoriaus pasirinkta priemonė žiūrovams perduoti giliają veikalo mintį. Scenos vedėjas filosofuoja, cituodamas poetų žodžius: "Reikia mylėti gyvenimą, kad jį turėtum; ir reikia turėti gyvenimą, kad mylėti galėtum". Nesuprantant, nemylint, negalima ir gyvenimo įvertinti. Tokia sceninė visuma autorius leidžia žiūrovams suprasti, jog gyvenimas yra prasmingas, ir

žmogus turėtų tai matyti ir įvertinti dar gyvas būdamas. Autorius sako, kad "Mūsų miestelis" tai nėra "gyvenimo gabalėlis" ar pomirtinio gyvenimo spėliojimas (tą elementą jis paėmė iš Dantės "Skaistiklos"), bet tai yra bandymas atrasti ir parodyti neįkainuojamas vertybes, kad ir mažiausiuose gyvenimo įvykiuose.

"Mūsų miestelis" pirmą kartą lietuvių kalba (gavus iš autoriaus specialią vertimo teisę, išverstas pačios režisierės) bus pristatytas lietuviškai publikai Bostono lietuviškosios Modernaus teatro grupės balandžio mėn. 30 d. 7:30 val. vak. Lietuvių piliečių draugijos salėj, So. Bostone. Vaidinimą globoja Lietuvių bendruomenės Bostono skyrius. V. D. R.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

Sąžiningas Patarnavimas
**REAL ESTATE — INCOME TAX
DRAUDIMO IR KT. REIKALAI**
**A. & L. INSURANCE AGENCY
AND REALTY**
A. LAURAITIS
4645 S. Ashland Ave., LA 3-8775
(Currency Exchange patalpose)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
3 skyriai Chicagoje:
2608 W. 69 St. Tel. WA 5-2787
2501 W. 69 St. Tel. WA 5-2737
3212 S. Halsted. Tel. CA 5-1804
Lietuvių bendrovė, kuri turi tolesnius siuntinius bei tarpininkus tiesiai savo vardu iš Chicago į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas geriausios rūšies modžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.
E. ir V. Zukauskai.

GARBAGE DRUMS
WITH COVERS & HANDLES
30 ad 50 gal. — Free Delivery
5757 S. Halsted & 5622 S. Racine
Tel. 224-4362 434-1113

MOVING
Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų
A. VILIMAS
3415 So. Lituanica Avenue
Tel. FRontier 6-1882

PRISTATYMAS NEMOKAMAI

ROCHKES MEDICAL ARTS 3213 W. 63rd Street Tel. WA 5 - 4787	REMLAKE - ROCHKES APOTHECARY 2421 W. 63rd Street Tel. HE 4 - 1500
--	--

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI
Mes patefonuosime Jūsų gydytojų.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
5240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. ORO VESINTUVAI — SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI
Telef. — CA 5-7252

4 1/2 %
current dividend
Paskolos duodamos ilgam laikui, mėnesiniais išsimokėjimais
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaryta; Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
APRIL — BALANDŽIO 21, 22, 23 D. D.

NAPOLEON V.R.Q.P. COGNAC	Fifth	\$5.98
CUSENIER THREE STAR COGNAC	Fifth	\$3.98
BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	\$5.29
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth	\$4.89
CINZANO VERMOUTH		
Dry or Sweet 33 oz. Bottle		\$1.89
FORBIDDEN FRUIT LIQUEUR	Fifth	\$5.29
COEUR DE FRANCE IMPORTED		
Blackberry, Cherry or Apricot Liqueur	Fifth	\$2.79
Liqueur	Fifth	\$2.79
CANADIAN MIST IMPORTED		
Canadian Whisky 3 for \$10.00	Fifth	\$3.39
TUBORG IMPORTED BEER		
24 — 10 Oz. Throw Away Bottles	Case	\$6.98
MICHELOB BEER		
Case of 24—12 oz. Throw away bottles	Case	\$5.49

PASTELINĖ PORTUGALIJA

(Atkelta iš 3 psl.)

motina. Kai Portugalija tapo respublika, karalius su motina išvyko į Angliją, kur jie ir mirė tremtyje.

*

Į pietus nuo Sintros pajūryje, lanko pavidalo mažoje įlankoje, švelniame Cascais peizaže yra žvejų ir jachtų uostas ir kosmopolitinis kurortas. Čia paplūdimyje maišosi žvejai ir vasarotojai. Kai vasarotojai rytmetį valgo pusryčius prie modernių viešbučių, tai darbuoties žvejai, nežiūrint, koks oras, kas rytą krauna tinklus ir spalvingais laiveliais leidžiasi į jūrą.

Kairėje 17 amž. buvusi tvirtovė yra oficiali Portugalijos prezidento vasaros rezidencija.

*

Į vakarus nuo Lisabonos, tarp Europos daugiausiai ir vakarus nukrypęs iškyšulio Cabo da Roca, tęsiasi Portugalijos 15 mylių ilgumo "saulės pajūris". Visą laiką kelias vingiuoja prie pajūrio pro švaraus smėlio paplūdimius, uolėtus įlankėles. Pagaliau patenki į turtingųjų kurortą Estoril, turintį neblogą paplūdimį, kuriame maudomasi iki lapkričio mėn., bet palmės žaliuoja ir per visą žiemą. Estoril išgarsėjo tik prieš kokius 35 m. Dabar jis jau apstatytas prabangiais viešbučiais ir vilomis. Ši vietovė yra "pažadėta žemė" visoms ištremtoms karališkos šeimos. Čia jie sau ramiai gyvena, besiklausydami jūros ošimo. Tarpautinia-

me casino azartinių lošimų rezultatai yra skelbiami net 3 kalbomis.

Našlės su amžinu gedulu, tragiška karališka meilė ir liepsnojančios gotikos šėdėvas

Nuostabu, kad toks mažas kraštas gali atstovauti geografinį pasaulį miniatiūroje. Kaip pačiuose subtropikiniuose pietuose žiemą galima maudyti ir tuo pačiu laiku šiaurėje daugiau kaip 6,500 pėdų aukščio kalnų pušynuose galima slidinėti. Ir tas abi vietas galima pasiekti per kelias valandas, važiuojant iš Lisabonos.

Vieną dieną išvykstu į šiaurinę Estremadurą pamatyti beveik už 100 mylių esantį garsų žvejų uostą, gotikos šėdėvą Batalhą ir kitas praeitimi turtingas įžymybes. Gerą kelias veda žemumomis, kalvomis, o vė-

Romantiški vėjo malūnai

liau miškais. Matyti daug kamštinių ažuolų giraičių. Kai kur apstu eukaliptų ir kaktusų. Ūkininkų sodybos su baltais namais ir, kaip visuomet, raudonais ar rudais stogais. Kai kurių namų priekis išpuoštas keramiškomis plytelėmis su piešiniais — "azulejos". Prie namų abrikosų, persikų sodai ir gėlių darželiai. Toliau nuo sodybų jūrų laukai ar vynuogynai. Pravažiuoja ūkininkai, pasikinkę mulus. Vežimai ir pakinktai išmarginti taipgi gėlių ornamentais. Kai kur moterys skalbia upeliuose baltinius ir neša juos ryšuluose ant galvų.

Ant kalnelių romantiškai vėjo malūnai, prieš kuriuos portugalai ne "kovoja", bet jie ūkininkams suka girtas. Kai vėjo kryptis pasikeičia, tai švilpnės įspėja netoli laukuose dirbantį ūkininką, kad jau reikia pakeisti sparnų kryptį.

*

Po kelių valandų kelionės esame jau žvejų uoste ir vasarvietėje Nazare, kuriame gyvena, kaip jie patys sakosi, finikiečių tamsios odos ir tamsių plaukų ainiai, kurie kadaise yra kolonizavę šį pajūrį. Ir Nazare atrodo taip pat, kaip Afrikos miestelis, su vienodais žemais baltais namais, be įprastų aukštų stogų, apytuštėmis gatvėmis, kurios vasarą užsipildo atvykstančiais vasarotojais. Visas Nazare gyvenimas verda pajūryje. Ilgame smėlėtame pajūrio krante statyti spalvingi žvejų laivai, prieš saulę džiūsta žvejų tinklai. Putojančios baltos bangos atsidažia į krantą visu smarkumu. Paplūdimyje vaikšto basos moterys ir vaikai, kurie apręgti kaip suaugę. Sakoma, kad apsaugai nuo žvabžių jūros vėjų tos basos moterys dėvi septynis apatinius, kurie blaskosi apie jų rudas kojas. Jų žingsniai, atrodo, siūbuoja. Moterys padeda sunkiai dir-

bantiems žvejams surišuoti žuvis, sūdo ar jas džiovina ant žėglių. O kai atvyksta sunkvežimiai iš Lisabonos supirkti vyrų pagautą laimikį, tai moterims čia tikras darbymetis. Jos skubiai uždeda iki 60 svarų dėžes su blizgančiomis žuvimis ant galvų, rankomis prilaidydamos našta, aukštai iškeltomis galvomis, atrodo, abejingai, be jokių sunkumų, sunėša dėžes į gatvę stovintį sunkvežimį. Be to, iškilmingesnėmis progomis kartu su vyrais tautiniuose rūbuose puikiai sušoka įvairius tautinius šokių.

Nelengvas gyvenimas ir žvejams, kurie apsaugoti nuo vėjų dėvi vilnonius langutus marškinius ir kelnės. Ypatingai origina-

Nazare žvejai prie tinklų

lios jų kepurės, kurios panašios į išverstą vilnonę kojįnę. Pasitaiko, kad žvejai, išplaukę sardinių žvejoti, kilus audrai, nuskęsta jūroje. Pajūryje gyvena daug našlių, nešiojančių gedulą. Jas lengva atpažinti, nes dėvi iki kulnų ilgumo juodas skaras. Vietinės tradicijos neleidžia joms antrą kartą tekėti. Kai jų vyrai ar sužieduotiniai išvyksta žvejoti, tai moterys budi pakrantėje neramios it apmirusios ir laukia grįžtančių laivų pasirodant horizonte. Šių laikų portugalų poetas F. Pessoa savo kūrinyje "O, jūra sūrioji!" sako:

...kiek druskos pas tave patenka iš Portugalijos ašarų!...
kiek motinų pravirkde...
kiek merginų liko neištekėjusių,
kad taptum mūsų, o, jūra.

*

Už kelių mylių privažiuojame gėlėse paskendusią ir žymų keramikos centrą — romantišką Alcobaçą, kurią dominuoja didžiausio Portugalijos vienuolyno bažnyčios du bokštai. Vienuolynas pastatytas 12 amž. prisiminti pergalei, atsikračius maurų okupacijos. Dabar dalis vienuolyno yra naudojama mokyklai.

Iėjus į bažnyčios vidų, prie kuklaus altoriaus pamatai du karstus — mauzoliejus. Pasirodo, kad tie karstai liudija tragišką karališką meilę. Pasakojama, kad našlys princas Dom Pedro slapta mylėjo ir slapta vedė karališkų rūmų damą, gražiąją ispanę Ines de Castro. Tėvas buvo priešinąs sūnaus ryšiams su svetimsale. Vieną kartą jis, pasinaudojęs sūnaus išvykimu iš rūmų, pasamdė žudikus, kurie gražiajai ispanei perpiovė gerklę. Grįžęs sūnus savo mylimosios mirtį pergyveno tragiškai. Po tėvo mir-

KERTINĖ PARAŠTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

mas. Tai yra lietuviško reikalo pristatymas ne kokių nors pigių, trumpai, žybtelėjusių efektu eiliniam minios žmogui, bet intelektualiai reikioms, pasaulio raidą vairuojančioms smegenims. Ir šia prasme "Lituanus" negali būti tik vienerių ar kelių metų reikšmės. Jis turi būti bėgimas ilgomis distancijomis. O ar nepritrūks kvapo? Atsakymas pareina jau nuo kiekvieno mūsų ir nuo pinigų mūsų institucijų.

Jaunimo metų rėmuose balandžio mėnuo yra paskelbtas spaudos mėnesiu. Pirmieji rūpestis čia ir turėtų krypti į "Lituanus" žurnalo išlaikymą. Ta proga visa laisvojo pasaulio lietuvių turėtų jautriai ir "Lituanus" žurnalo vėjų. Niekas neturėtų atsisakyti siūlomų jo prenumeratos, niekas neturėtų drįsti atgalia ranka numoti į aukos prašymą žurnalui parenti.

Mūsų žmonės, po tiek metų čia buvimo, pinigų mirtinai jau nebestokoja. Ir negalėtume pasakyti, kad lietuvis yra šykštus. Anaipol. Kartais turimas sumas jis mėgsta gana plačiai pašvaistyti, nors ir ne taip būtinam, net gana siauram, asmeniškoms reprezentacijos reikalui. Tačiau mūsų dvasioje vis dar yra tam tikro tingaus apskaitimo, neprisiruošimo. Jeigu kokie "Lituanus" vėjininkai ateis ir prašys aukos, duosiu, bet jeigu asmeniškai niekas neužkalbina, tai pats pinigų pasiūsti taip ir neprisiruošiu, net į prisijutį tuo reikalu laiška neatsiliepsiu. Vė, šita prasme visiems mums reikėtų gyvensnio įsijudinimo, kad be ypatingų raginimų jaustume pareigos atlikimo džiaugsmą. Atskirose lietuvių kolonijose jau veikia "Lituanus" vėjaus komitetai. Kontaktuoju juos savo prenumeratomis (3 dol. metams) ir aukomis. Pagaliau visa tai galima nukreipti ir paties žurnalo adresu: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

nalo adresu: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690.

Zinome, kad įvairiems Jaunimo metų užmojams įgyvendinti mūsų visuomenė yra prašoma aukų tam ar kitam reikalui. Tačiau jokia kita problema negali nustelbti "Lituanus" leidimo būtinybės. Tad ir pasiteisinimas, kad aš, ten ir ten jau davęs, Lituanus vėjų šį kartą galiu apeiti, yra tik išsisukinėjimas. Jau nesame elgetos. Ir tie keli doleriai mūsų finansų tikrai nesugriau. Tačiau būtų jau tikras griuvimas, jeigu Jaunimo metuose jaunosios kartos pastangomis išugdytas žurnalas dėl mūsų abuoju turėtų atsidurti akligatvy ilgų distancijų ryžto pradžioje.

Kai naujas "Lituanus" numeris, viršelyje ir tekste pasipuošęs M. K. Čiurlionio paveikslu nuotraukomis, perpildytas kultūrine ir politine medžiaga, šiomis dienomis pasiekia pasaulio viešumą, būkime kiekvienas jo neįkainuojamo žygio talkininkais ir savąja dalimi.

k. b.

Bažnyčios pažiūra ekonomijon

(Atkelta iš 2 psl.)

Visuose laikotarpiuose Bažnyčia pabrėžė, kad žmogus ir žmogaus teisės yra aukščiau medžiaginių tvarinių. Laikotarpiai skiriasi tik priėjimo būdu. Vėdramžiuose buvo pabrėžiama įstatymo ir teisingumo primavimas — tas, kas yra teisingas. Gėdūmas buvo pasmerktas. Feodalinė sistema, gėdos, paskolos įstatymai, teisingo įkainojimo taisyklės buvo būdas ekonominę sistemą laikyti teisingojo perspektyvą. Šiandien yra labiau pabrėžiama valstybės pareiga prižiūrėti, kad ekonominė sistema tarnautų bendrajai labui. Individualizmas ir diktatūros yra pasmerktos, pristatomi socialiniai įstatymai, balansuojama teisės ir pareigos visuomenė. Visuomet bandoma išlaikyti "aukso vidurį" krikščioniškąja moderacija. Atrodytų, kad Bažnyčios pareiga ir toliau turėtų būti nustatymas bendrųjų principų, o ne išdirbimas grynai techniškių detalių. Bažnyčios sritis yra nustatyti siekius, kurių ekonominė sistema turėtų bandyti siekti. Bet

šių principų pritaikymas jau priklauso nuo individo kasdieninio gyvenimo.

1) R. H. Tawney, Religion and the Rise of Capitalism, New York: 19Harcourt, Bruce and World, Inc. 1952, p. 17. 2) John F. Cronin, S. S. Economic Analysis and Problems, New York: American Book Company, 1945, p. 565. 3) Ibid., p. 565. 4) Ibid., p. 565. 5) Ibid., p. 566. 6) Ibid., p. 566. 7) Ibid., p. 566. 8) Ibid., p. 566. 9) Tawney, Op. Cit., p. 35-36. 10) Cronin, Op. Cit., p. 574. 11) Ibid., p. 578. 12) Ibid., p. 579. 13) Ibid., p. 578. 14) Ibid., p. 570. 15) Ibid., p. 580-581. 16) Ibid., p. 568-569. 17) Ibid., p. 577. 18) Ibid., p. 571. 19) Ibid., p. 571. 20) Ibid., p. 582. 21) Ibid., p. 583-585. 22) Ibid., p. 585. 23) Ibid., p. 582-583. 24) Ibid., p. 586-587. 25) "Rerum Novarum (Paskelbta popiežiaus Leono XIII, 1891) Five Great Encyclicals, New York: The Paulist Press, 1939, p. 24. 26) "Quadragesimo Anno", (Paskelbta popiežiaus Pijaus XI, 1931) On Reconstruction of the Social Order, Chicago, Ill.: Outline Press, 1950, p. 31-32. 27) "Mater et Magistra", (Paskelbta popiežiaus Jono XXIII, 1961). Motina ir Mokytoja, Chicago Ill.: Lietuviškos Knogos Klubas, 1962, p. 66. 28) Rerum Novarum, Op. Cit., p. 2. 29) "Pacem in Terris", (Paskelb

ta popiežiaus Jono XXIII, 1963) Seven Great Encyclicals, Glen Rock, N. J.: The Paulist Press, 1963, p. 322. 30) Mater et Magistra, op. cit., p. 68. 31) Rerum Novarum, Op. Cit., p. 8. 32) Quadragesimo Anno, op. cit., p. 38-39. 33) Rerum Novarum, Op. cit., p. 4. 34) Mater et Magistra, op. Cit., p. 37. 35) Rerum Novarum, op. cit., p. 5. 36) Ibid., p. 23. 37) Mater et Magistra, op. cit., p. 71. 38) Ibid., p. 69-70. 39) Rerum Novarum, op. cit., p. 10. 40) Ibid., p. 11. 41) Quadragesimo Anno, op. cit., p. 36. 42) Rerum Novarum, op. cit., p. 2-3. 43) Ibid., p. 22. 44) Ibid., p. 6. 45) Quadragesimo Anno, op. cit., p. 40. 46) Ibid., p. 71. 47) Ibid., p. 35. 48) Mater et Magistra, op. cit., p. 38. 49) Cronin, op. cit., p. 590. 49) Ibid., p. 590-591.

● Palangoj, buv. Tiškevičių rūmuose, yra nedidelis gintaro muziejus. Po poros metų tam muziejui bus atiduoti visi tie rūmai (dabar juos naudoja dalininkai). Esą turima tūkstančiai gintaro eksponatų, bet sako, kad "be mokslininko, dalininko ir architekto jie neprabilis į lankytojus". Tai yra, reikia suplanuoti, įrengti, o svarbiausia — prieš tai dar gauti Maskvos leidimą įtraukti tuos darbus į planą ir biudžetą.

Pažymėtina, kad pramoninis gintaro perdirbimas didžiumoj

atliekamas ne Palangoj ir ne Klaipėdoj, o Maskvoj. (E.) ● Virgilijus Noreika, Vilniaus operos solistas (lyrinis tenoras) yra išsiųstas pasitobulinti į Milana. Dirig. E. Piazza parengtas, debiutavo La Scalos operose Milane, kuriuose dainuosiąs ros teatre, Puccini "Madame ir lietuviškų dainų. (E.)

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
NAUJŲ PARDAVIMAS • VARTOJAMŲ TAISYMAS • GREITAS patarnavimas • GARANTIJĄ • KREDITAS
2412 WEST 71st St., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western Prosp. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 iki 9:30. Kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 v.v.

MARQUETTE PARK -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

TEL.: GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymiausių krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 41 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai, aukštą dividendą. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stipria finansine ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidėdami darbais ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnį gyvenimo lygį. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalus kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos ir bendrovės prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MOSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance

- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U.S. Postal Stamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

ties, kai jis tapo karalium, pirmiausia atkarijo jos žudikams, o Ines įsakė išimti iš kapo ir pasodinti šalia jo, sosto kėdėje. Tuomet jis ją karūnavo. Po to iškilmingoje laidotuvių procesijoje palaidojo ją vienuolyno bažnyčioje, dešinėje altoriaus pusėje. Pats jis suprojektavo karstą - mauzoliejų ir užsakė jį meniškai išpauštyti iš vieno smilaino gabalo. Kairėje altoriaus pusėje įrengė tokį pat karstą ir sau. Dabar jie guli čia vienas į kitą kojomis. Karalius galvojo, kad, kai pasaulio pabaigoje jie bus pašaukti į Amžinąjį teismą, tai jis atsikėlęs, pirmiau-

sia pamatys savo Ines.

Napoleono kareiviai, ieškodami karstose brangenybių, juos apgadino ir kiek pakenkė jų meniškumui.

*

Už kelių mylių nuo Alcobacos sustojome prie geriausio gotikos statybos pavyzdžio Portugalijoje.

To pat, tragišką meilę pergyvenusio karaliaus sūnus Joao, pasiskelbęs karalium, 14 amž. nelygioje kovoje, padedamas britų, nugalėjo Ispanijos Kastilijos kavalierių. Reikia pažymėti, kad nuo to laiko Portugalijos

ir D. Britanijos nuširdi draugystė išsilaikė ir iki šių laikų. Tai jau retas istorinis įvykis!

Karalius, atžymėdamas tą pergalę, netoli mūšio vietos, sukviets geriausius savo ir užsienio architektus, pastatė liepsnojančios gotikos vienuolyną ir bažnyčią. Dėl puikių gotiškų ornamentų, kai kurių meno ekspertų bažnyčia yra vadinama "poema akmenyje". Bet viena dalis liko neužbaigta, ir puiki ornamentai dabar yra lietaus skalaujami. Net 12-tos dinastijos principų yra prisidėję savo lėšomis prie paminklo statybos, o keli iš jų net yra palaidoti čia pat koplyčioje. Jau naujaisiais laikais vienuolyno kapitule joje yra įrengtas Pirmo pasaulinio karo ir kolonijų karų Nežinomojo kareivio antkapis, kurį nuolat čia gerbia sargyba.

Per kviečių aukso jūrą

Įdomu buvo susipažinti su Alentejo provincija, kuri užima vieną trečdį visos Portugalijos ploto, važiuojant į Ispaniją. Tai daugumoje lyguma — Portugalijos kviečių aruodas. Visuomet per šitas lygumas, kuriose portugalams buvo sunku gintis, skubėdavo priešas į Lisaboną. Portugaliją buvo užėmę, be maurų, dar keltai, romėnai, vestgotai, ispanai ir prancūzai.

Tame didžiulame plote, daugiausia ant kalvų, matyti stambių ūkių "montes" rezidencijos, o aplink jas išmėtyti įvairūs ūkio trobesiai ir kumetynai. Kaip už Portugalijos ribų spaudoje rašoma, kad kumetynuose gyvenimo sąlygos ne visuomet yra krikščioniškos ir pakankamai žmoniškos, nes tų ūkių savininkai dar tęsia patriachalinį žmonių traktavimą. Kai kur matyti besiganančios didelės arklių, bulių ir avių bandos. Jei kur kviečiai nebanguoja kaip aukso jūra, tai žaliuoja alyvmedžių giraitės. Iš šitų me-

džių vaisių daugiausia spaudžiamas provansinis aliejus. Kur kas daugiau matyti ir kamštinių ažuolų miškų. Iš to ažuolo žievės yra gaunamas, taip vadinamas, korkas, viena iš didžiausių Portugalijos eksportuojamų prekių.

Gegužės pabaigoje šioje provincijoje jau yra vaisiai nunokę. Prasideda viską deginanti vasara. Kviečiai iš pilkai žalios spalvos virsta auksine spalva. Prasideda kviečių piūtis. Moterys būreliais su piautuvais rankose, pridengusios galvą tamsiomis šiaudinėmis skrybėlėmis, o veidą tamsiomis skarelėmis, iš po kurių matyti tik akys ir nosis, pasilenkusios piauna kviečius ir riša juos į pėdus. Iš tolo darbininkės atrodo kaip varnos. Kai privažiuoji arčiau, visos tuoj pake-

lia galvas ir rankomis sveikina. Tik mažose valstybėse gali pajusti tokią nuširdžią atmosferą. Toks laukų darbininkų apsirengimas buvo čia naudojamas maurų ir berberų. Nuo tų laikų dar jis vis nepasikeitė. Bet dalis šitos provincijos laukų yra nusėta uoliena - skalūnu, tai ne visur joje galima panaudoti modernesnių ūkininkavimo priemonių.

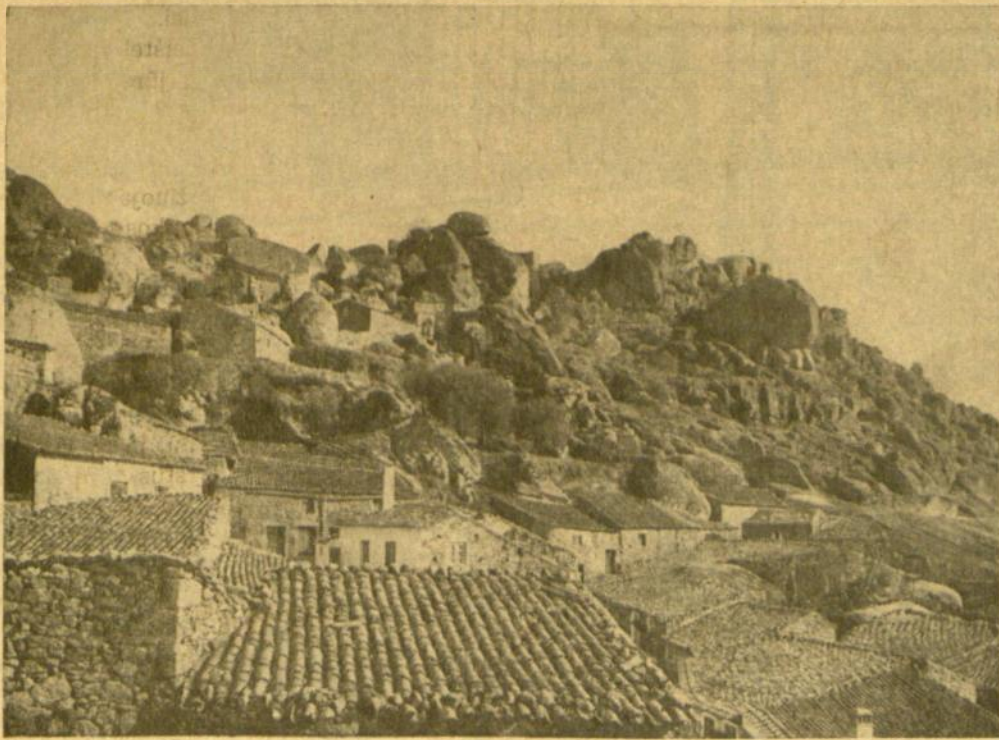
Sostinėje Avora be kitų įžymybių yra įdomi Sv. Pranciškaus bažnyčios mirtį primenantį kaulų koplyčia, kurios kolonos ir sienos dekoruotos žmonių kaulais ir kaukolėmis, o bažnyčios skliautai vien tik kaukolėmis.

Kuo arčiau Ispanijos sienos, tuo daugiau matyti dunksančių tvirtovių. Jos statytos apsiginti nuo Ispanijos. Ispanija 17 amž. net 60 metų buvo okupavusi Portugaliją. Pasienio miestas Elvas buvo mūro aptvirtas ir virto tvirtove. Šis slyvų sodų miestas nustebino puikiu, su keturgubomis arkadomis vandentiekiu. Tai geriausiai išsilaikęs vandentiekis visoje Portugalijoje.

*

Jau esame prie Ispanijos sienos. Sudiev, Portugalija! Ją turėtų pamatyti kiekvienas, kas domisi žmonijos civilizacijos istorija. Gal būt, vėliau skaitytojai skaitys mano apybraižą apie maurišką Andalūziją, kurios praeitis taip pat romantiška ir tragiška, kaip ir Portugalijos.

Pabaiga

Konkurso kelių išrinktas tipiškas, iš akmenų statytas Portugalijos miestelis Monsanto

Mirtį primenantį kaulų koplyčia

LITERATŪRINĖS ĮDOMYBĖS

Nebesiskirs šimtų tūkstančių

Putnam ir Fawcett leidyklos, McCall žurnalas ir Embassy Pictures b-vė buvo sutarusios skirti premiją 210.000 dol. už geriausią romaną. Dabar šio projekto atsisakyta, nes jūry komisija nerado nė vieno tokios sumos verto romano, nors rankraščių buvo prisiųsta 3.262.

National Book premijos

Vadinamos National Book Award premijos buvo paskirtos už 1966 m. prozą, poeziją, filosofiją, mokslą, religiją, istoriją, biografiją, kritiką, meną. Komisijos buvo sudarytos iš trijų asmenų, atskiros kiekvienam žanrui. Premijos 1.000 dol., bet čia su premija ateina ir knygos pasisekimai. Prozią skirtą premiją gavo Katherine Anne Porter už novelių rinkinį "The Collected Stories of Katherine Anne Porter", poeziją — James Dickey už "Buckdancers Choice", meną — Janet Flanner už knygą "Paris Journal 1944—1965 m.", istoriją — biografijai skirtą premiją teko Arthur M. Schlesinger už "A Thousand Days". Mokslinė premija nebuvo paskirta. Premijai sumas skiria Amerikos leidėjų taryba, Amerikos knygų pardavėjų d-ja ir Knygų pramonės institutas. Premijos įteiktos New Yorke, Philharmonice salėje. Iš viso premijom buvo atrenkama po penkis kandidatus, tarp kurių buvo ir čekietis Harry Petrakis su savo novelių knyga "Pericles on 31 st.". Šios premijos skiriamos jau nuo 1950 metų.

Nepaisant, kad negavo Petrakis National Book premijos, jis gavo Vidurio Amerikos rašytojų 500 dol. premiją kartu su kitais autoriais. Premijos įteikimas įvyko balandžio 16 d. Chicagoje 51 metinių d-jos pietų metu.

Ar premijuoti kūrinių geriausi

"Chicago Daily News" knygy priedas "Panorama" kovo 26 d. laidojo rašę, kad pavasarį Amerikoje pasipila įvairios premijos kaip skraidančios lėkštės. Laikraštis duoda W. Stuckey, Purdue universiteto profesorius, knygos "The Pulitzer Prize Novels" recenziją. Iš recenzijos matyti, kad autorius teigia, jog nebūtina premijuoti knygas tais ar kitais metais buvo geriausios. Autorius teigia, kad geriausias romanas, gavęs Pulitzer premiją, yra 1947 m. Robert Warren "All the King's Men", gi blogiausias 1930 m. premijuotas Oliver La Farge "Laughing Boy". Gi apie Pearl Buck knygą "The Good Earth", kuri premiją gavo 1932 m., sakoma, kad tai buvo si jau vaikiškai paprasta knyga. Kaip žinoma, ši knyga buvo išversta ir į lietuvių kalbą. Pažymima, kad ligi 1952 m. nebuvo gavę Pulitzer premijos net tokie rašytojai, kaip Dreiser, Anderson, Dos Passos, Fitzgerald, Hemingway ir Faulkner.

Tiesa, pastarieji du po 1952 m. gavo tas premijas, tačiau bendra išvada, kad ne visa, kas premijuota, yra geriau už tai, kas nepremijuota.

Kūrėjai milijonieriai

Truman Capote už savo, taip vadinamą, tikrovinį romaną "In Cold Blood", kuris dabar geriausiai perkamas, gavo apščių pinigų. Vien už leidimą spausdinti kišeninio formato knygą jam leidykla davė 400.000 dol. Iš viso už šią knygą Capote gaus arti 3 mil. dol. Panašiai gerų sumų yra gavę ir kiti rašytojai, bet tik pastaruosiu laikui. To, žinoma, nebuvo anksčiau. Štai, dr. Spock knyga "Baby and Child Care", kurios

Sovietinis milijonierius Konstantinas Simonovas

jau išėjo 17 mil. egz., už tokią teisę prieš kiek metų tegavo tik 1.000 dol. Arthur Schlesinger, kurio knyga kaip minėjome, laimėjo premiją, už savo knygą taip pat taps milijonierium, nes "A Thousand Days" per savaitę kietai įrištos jos parduodama 4.000 egz. Knygos kaina 9 dol.

Jei amerikiečių tarpe pasitaiso rašytojų milijonierių, tai nieko, bet tokių milijonierių yra Sov. Sąjungoje. Tai rašytojai giliai žmogaus pavergėją kompartiją ir besilaiką sovietinio realizmo katekizmo. Vienas tokių yra Konstantin Simonov. Kada kiti Sov. Sąjungos rašytojai kišami į kalėjimą, Simonov tapo naujosios klasės milijonierium.

L. Augštys

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutapsysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadienį ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PR 6-8998

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPESIME PAGAMINTI ŠVENGIŲ SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's", "fiberglass".

PIRSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffetą, aksomą, ANGLISKŲ MERZIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill. HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadien. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę
Jefferson St. Chernin's alkštėje

J. Pautienius

Gėlės (aliejus)

Kultūrinė Kronika

IŠ PASAULIO LIETUVIŲ ARCHYVO VEIKLOS

Pasaulio lietuvių archyve gausiai interesantų skaičius. Per šiuos metų pirmuosius tris mėnesius specialiai į archyvą buvo kreiptasi dvylika kartų, ieškant jame reikalingos medžiagos. Dūsyk buvo atsilankiusi A. Skrupskelienė, ieškodama savo Sibire žuvusio vyro kadaise parašytų straipsnių. Aktorė Nijolė Martinaitė archyve renka medžiagą magistro laipsniui tema "Chicago lietuvių teatras". Po- ra sykių kreipėsi archyvan dr. A. Šešplaukis, ieškodamas jam įvairios spaudos. A. Reklai- ris rinko medžiagą Lietuvių En-

ciklopedijai apie Wiesbadeną stovyklą. Jonas Račkauskas, jr., renka medžiagą magistro laipsniui apie JAV lietuvių švietimą. Tįjūnėlis renka medžiagą (iš prof. dr. K. Pakšto bibliotekos) apie Lietuvos sienas. Keli asmenys ieškomi dalykų nerado, nes PLA jų negavo.

Pasaulio lietuvių archyve per devyniolika (1946—1965) metų buvo gauta ir inventorizuota 294.197 lapai (organizacijų protokolai, bylos, dokumentai ir kt.), 11.580 knygų bei brošiūrų, 85.919 egz. periodikos (žurnais, laikraščiais) ir 9.432 mu-

ziejinių bei kitokių dalykų (vėliavos, antspaudai, ženklai, me-

Pristatome Visokių Rūšių STATYBŲ IR NAMŲ PATAISYMŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apmokant ir prekių pristatymą telkiame nemokamai.
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

Nek. Pr. Marijos Seserų Kongregacijos
Chicagos Rėmėjų Suvažiavimas

1966 M. BALANDŽIO MĖN. 24 D. JAUNIMO CENTRE

SEIMAS

10:00 val. ryto —

Šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje

Vaišės ir posėdis po Mišių Jaunimo Centre

KONCERTAS

4:00 val. po pietų —

solistė Prudencija Bičkienė

pianistė Birutė Smetonienė

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINĮ - DOVANAS Į USSR
NAUDOKITĖ PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.
NEW YORK 3, N. Y.
NEWARK, N. J.
SOUTH RIVER, N. J.
UTICA, N. Y.
FARMINGDALE, N. J.
PHILADELPHIA 23, PA.
ALLENSTOWN, PA.
ROCHESTER 5, N. Y.
LOS ANGELES 4, CAL.
CHICAGO 22, ILL.
BALTIMORE 31, MD.
BUFFALO 12, NEW YORK
DETROIT 12, MICH.
HARTFORD 6, CONN.
JERSEY CITY, N. J.
SYRACUSE 7, N. Y.
CLEVELAND 13, OHIO
HAMTRICK, MICH.
SO. BOSTON, MASS.
TRENTON 10, NEW JERSEY

1530 BEDFORD AVE.
78 SECOND AVENUE
314 MARKET STREET
46 WHITEHEAD AVENUE
963 BLEECKER STREET
FREEWOOD ACRES
431 W. GIRARD AVENUE
126 TILGHMAN STREET
55 HUDSON AVENUE
107 SO. VERMONT AVENUE
1211 NO. ASHLAND AVENUE
1900 FLEET STREET
701 FILLMORE AVENUE
1601 JOS CAMPAN AVENUE
443-47 ALBANY AVENUE
303 GROVE STREET
1200 SOUTH AVENUE
1028 KENILWORTH AVENUE
11239 JOS CAMPAN AVENUE
396 W. BROADWAY
1152 DEUTZ AVENUE

IN 7-6465
OR 4-1540
MI 2-2452
CL 7-0320
RE 2-7476
363-0404
PO 9-4507
HE 5-1654
232-2942
DU 6-6550
HU 6-2818
DI 2-4240
TX 5-0700
TO 8-0298
CH 7-5184
HE 5-6368
GR 3-9746
PR 1-0696
TO 9-3980
AN 8-1120
EX 2-0306

daliai, plokštelės, magnetofoniniai kaspiniai ir kt.).

Visus guminėtus skačius sudėjus į kupetą, gauname 401-128 vienetų, skaitant vienetu lapelį, vėl avą ar roč ausią knygą, dėti ar mažą dalyką.

pagrindiniai skyriai — archyviniai, bibliotekiniai ir muziejiniai.

Išta gos adresas: Pasaulio lietuvių archyvas, 5626 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Muziejaus vedėjas yra istorikas Vincentas L. Ulevičus.

Taupykite

MES MOKAME
4 1/2
ANT VISŲ
SĄSKAITŲ
0%

Daugiau kaip 50 metų
sąžiningai patarnaujame
lietuviams.

Kiekviena
sąskaita
ligi
\$10.000
apdrausta
Federalės
valdžios
agenturoje

August Saldukas,
Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS

THE
Paul
STUDIO

home of
MODERN
photography

Gowns by Martha

PORTRAITS • CANDIDS

3213 South Morgan St. YA 7-5858

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŲ
\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS.
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmadienį iki ketvirtadienio 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktadienį ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2 Naujas aukštas dividendas
mokamas aš investavimo
sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMŲ Nuo 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRADIENIŠK. 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMADIENIŠK. 9 v. r. iki 5 v. v.
SEKMDIENIŠK. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadienį uždaryta

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI, 1966 m., kovo mėn., nr. 3.** Sasiuvinis pradamas J. B. Laučkos straipsniu "Iš religinės tolerancijos istorijos". Ekumeninė dabarties nuotai- kose žvilgsnis į religinės tole- rancijos (šiuo atveju, gal būt, net tiksliau netolerancijos) fak- tus praityje visa atžvilgiais labai pravartus. Straipsnyje apie visa tai atvirai kalbama, atskleidžiant netolerancijos pa- vyzdžius ir katalikų, ir protes- tantų eilėse, kartu pasekant sveikesnės tolerancijos sąvokos gimimą bei jos interpretacijos raidą. B. Povilaitis rašo apie ne- seniai mirusį Vitą Manelį, o Vladas Jakubėnas plačiai apsi- stoja prie Dainavos ansamblio dvidešimtmečio ir jubiliejinio G. Veličkos "Nemunas žydi" pa- žatymo. Mykolas Vaitkus tęs- sia atsiminimus apie Salomėją Nėrį. Grožinės literatūros pus- lapius spausdinama nauji pluoš- tai Stasio Santvaro ir Č. V. Ob- carsko eilėraščių, o taipgi J. Ti- ninio vertime duodama pasikal- bėjimai su rašytojais: Berges, Breton ir Duras. Knygų sky- riuje Aug. Raginis recenzuoja M. Vaitkaus naują eilėraščių rinkinį "Šerkšno sidabras" ir Paulius Rabikauskas visumoje labai palankiai aptaria Lietuvo- je išleista Jurgio Lebedžio Mi- kalojaus Daukšos monografiją.

Apžvalgų skyriuje kritiškai vertinama veiksnių konferen- cija Clevelande; V. Vardys rašo apie kalbininką Leonardą Damb- riūną jo 60 metų sukakties pro- ga; J. L. Navickas pristato lie- tuviškąjį visuomeninį ryškų šių laikų filosofą, kanadietį jė- zuitą B. Lonerganą; kun. P. Ce- liešius nušviečia naujai iškilusį kardinolų ir patriarhų pirmė- nybės klausimą. Trumpos bet aktualios Alaušiaus užuominos, religinio kongreso belaukiant. Anot jo, rugsėjo 3-5 d. Wa- shingtone šaukiamo Lietuvos re- liginio kongreso pasisekimai lai- duoti yra svarbūs trys dalykai: 1. kongresas turi sutelkti visus tikinčiuosius, ne vien tik katali- kų organizacijų narius; 2. svarbu skirti atitinkamą vie- tą ir pasauliečių aktyviam pa- sireiškimui ir 3. "Svarbu išlai- kyti atitinkamą lygį ne tik kon- greso paskaitose, bet ir visoj planuojamoj meninėj progra- moj. Reikia pasimokyti iš ne- senos skaudžios patirties, kai tai buvo užmiršta. Nėra pagrind- o reikalauti, kad visa, kas "sa- va", būtų tik giriama. Bet yra pareiga, kiek galint viską taip atlikti, kad netektų kritikų bai- mintis".

Reikia pasakyti, kad šis Alau- šiaus perspėjimas, ypač trečiuo- jų punktu liečiant religinio kon- greso kultūrinę pusę ir apamai visą jo kultūrinį apvoką, pa- sakytas labai laiku ir labai vie- toje.

Šio vienintelio mėnesinio mū- sų kultūros žurnalo metinė pre- numerata yra 7 dol. Administ- racijos adresas: Aidai, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221; redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122.

• **ATEITIS, 1966 m., kovo mėn., nr. 3.** Po įvadinių ir ak- tualiųjų vedamųjų pabūrų akį patraukia gražiai sutvarkyti, nesenai tragiškai žuvusiam mū- sų jaunosios kartos atstovui, plačiai ir amerikiečių spaudoje išgarsėjusiam nuotraukos me- nininkui Vytaui Valaičiui skirtie- ji puslapiai, papuošti jo auto- portretinėmis ir kitokiomis nu-otraukomis, o taipgi amerikiečių atsiliepimų ištraukomis, apta- riančiomis V. Valaičio meną. Dr. Domas Jasaitis kondensuota studija labai realiai nušviečia katalikų Bažnyčios padėtį Lie- tuvoje. Aušrelė Liulevičienė at- kreipia teigiamą dėmesį į pre- mijuotąjį J. Gliados romaną "Delfino ženkle", faktą atžymė- dama antrašte "Gyvybės ženkle". Ir toliau tęsiama "Ateities" dokumentacija — Bažnyčia mo- derniajame pasauly. Smarkiai

pastiprėjusios "Kreivos šypse- nos". Tačiau pasigendama dė- mesio verty grožinės literati- ros gabalų, ypač kai tos pačios "Ateities" šiemet kaip tik yra paskelbtas poezijos ir prozos konkursas. "Ateities" metinė prenumerata 5 dol., jaunimo su- s pažinimui prenumerata 3 dol. Administracijos adresas: Atei- tis, 5725 So. Artesian Ave., Chi- cago, Ill. 60629; redakcijos — Ateitis, 4545 W. 63rd St., Chi- cago, Ill. 60629.

• **LAISKAI LIETUVIAMS, 1966 m., kovo mėn., 3 nr.** Nau- jusias žurnalo sasiuvinis dau- guma savo puslapių paskirtas gana aštriai šių laikų proble- mų, būtent — gimdymų kont- rolių problemų. Tad ir žurnale šį kartą minėta klausimą vi- sapusiškai, įvairiai ir nuodug- niai aptaria ir pirmą sykį tokiu pločiu mūsų visuomenei prista- to šie tos pačios temos, bet įvai- ruojančių niuansų autoriai: K. Trimakas, SJ, A. Liulevičius, kun. K. Pugevičius, kun. V. Val- kavičius, J. Vaisnys, SJ. Žurnalo prenumerata 4 dol. Adresas: Laiskai Lietuviams, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

• **SEJA, 1966 m., nr. 1.** Tau- tinės demokratinės minties laik- raštis. Leidinys 10 1/2 x 7 inč. žurnalinio formato, 44 psl., at- skiro numerio kaina 1 dol., me- tinė prenumerata 3 dol., le dē- jas — Varpnauko leidinių fon- ds, administratorius — J. Ur- bel's, 1649 N. Broadway, Mel- rose Park, Ill. 60160, redaktori- us — Antanas Rūkas 3346 W. 65th Place, Chicago, Ill. 60629.

Keturioliktus metus einanti "Sėja" pradėjus pastaruosiu lai- ku ją redaguoti Antanui Rūkui, ėmė kažkaip ir atjaunėjo, pagy- vėjo ir suaktualėjo. Beveik pa- naši analogija, kaip atsitiko ka- dais ir su "Margučiu", perė- mus jį redaguoti Algimantui Mackui. Kone grynakraujai po- litinei "Sėjai" A. Rūkas įliejo dabar gerokai kultūrinio krau- jo, kas jau žymu kiekviename naujame numeryje. Sakysim, ir šiame sasiuvinyje to kultūrinio pamušalo puslapių labai apstu: interview su dail. V. O. Virkau apie dabarties meną ir dabar- ties gyvenimą, Čiurlonio minė-

LIETUVIŲ VEDAMA NAUJI IR VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ PREKYBA
Neptune Motors Inc.
6516 South Western Avenue
CHICAGO, ILL. 60636
Telef. — 925-5121

Išsimokėjimai mažu nuosimčiu per banką.
Atdara kasdien: Pirm. — Penktad. — 9 iki 9 v. vak. Šeštad. nuo 9 iki 6 v. vak., Sekmad. 11 iki 6 v. vak.
Parūpinam. automobilių pagal klientų reikalavimą.

TELEVIZIJAS:
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyau. Už patarimą vietoj \$3; už dirbtuvės darbą \$10 ir daly. Pasiteiraukite apie naujas.
J. MIGLINAS
2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
G R 6 - 7 7 7 7 24 hour towing service
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs patalysmai.
BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS ČESAS

"Sėjos" naujo numerio viršelį, pieštas Vytauto O. Virkau

jimo Chicagoje kritika, Daina- vos ansamblio šventė, Jono Rim- šos paroda, Vakaras Algiman- tui Mackui, Keturgubas "Drau- go" laureatas ir kit. Kultūrinė- se cilutėse netrūksta faktų kri- tiško vertinimo. Atrodo, net mie- liau ant apivarų užminama, ne- gu prasilenkiama. Tik kiek lūd- niau, kad šios kultūrinės me- džiagos raštai beveik išimtinai parašomi paties redaktoriaus. O juk to paties žmogaus šne- kėjimas 28 puslapius iš 44, iš karto kad ir labai įdomus, il- gainiui ima pabosti.

Žinoma, "Sėja", tur būt, ne

"MOKEKITE VENGTI ITEMPIMO"
Dr. R. Čzaplicki

Tokie žmonės daugiausiai rūpinasi kodėl tie negalavimai vargina tik juos, o ne kitus. Koks tarp jų skir- tumas? Tiesa, daug yra neruotų, bet tik mažą skaičių tas nervingumas veikia.

"Turi išmokyti ven- gi i tempimo" yra patarimas da- žniausiai duodamas tiems, kurie kankina- si negalavimais, ky- landais nuo nerving-umo. Tarp šių nega- lavimų yra chondri- kas galvos skaudėji- mas, kai kurie skran- džio sukrėtimai, įvai- rių dyglių, bei kiti nervingumai, kuriems ypatingos priežasties negalima nustatyti.

Ne labai seniai į šį rašytoją krei- pėsi viena jauna moteris, kuri turė- jo galvos skaudėjimus, skausmą prie širdies, per daug rūgšties skrandy, ir skaudantį bei nelankstų sprandą. Jai buvo pasakyta, kad tai yra nerving- umas ir kad ji turi išmokyti atsipai- laiduoti nuo i tempimo. Vėliau ji prā- dėjo pastebėti, kad kai sprandas ja daugiau vargindavo ir kiti blogumai paastėdavo, bet kai sprandas ne- skaudėdavo, ji turėdavo mažiau gal- vos skaudėjimų, mažiau nervingi- pasireiškimų ir skrandžio sutrikimų. Dėl šių negalavimų ji kreipėsi į chiro- praktiką. Rentgeno nuotrauka parodė, kad sprando slanksteliai yra iš- krypę.

Lauk bėgant vis daugiau ir dau- giau žmonių pradeda suprasti, kad nugaros skausmą iškrypimai labai dažnai yra šių nervingų negalavimų prie- žastimi.

Šis straipsnis yra vienas iš seri- jos pamokymų apie sveikatą iš **SOUTHWEST CHIROPRACTIC CLINIC**, 2739 W. 55th St., tel. 476-3423 Dr. M. J. Pohunek, Dr. R. Čzaplicki ir Dr. D. J. McCarthy.

BANGA
TV - Radio - Stereo
Pardavimas ir taisymas
2740 W. 63rd Street
Tel. — 434-0421
P. Rudėnas — K. Šimulis

nemano virsti, nors ir poeto ir aktorius Antano Rūko redau- juojama, vėn tik kultūros žur- nalu. Bendruomenių ir politi- nių temų ir dabar jos puslapiuos neatsisakytų. Štai, vedamasis, skirtas Jaunimo metams, L. Šmulskystis rašo apie buv. pre- zidentą dr. K. Grinių, dr. J. Šabanus — apie prof. Vladą La- šą, pateikiamas iš įvairios pe- riodinės spaudos pasisakymų sudarytas kalėdoskopas "Bend- radarbavimo su Lietuva" tema, Z. Jonynas kalba apie Suvalki- jos ūkininkų streiką.

Tik vargu ar prasmėga tri- mėnesiniam žurnale tiek pusla-

pių skirti kad ir kultūriniais faktams, pateiktiems čia kone kraštinėje vertinimo plotmė- je, kada jau nuo pačių minė- mų akty praėjė mėnesių mėnesiai ir kada jau v.s.a. tai būna anks- čiau išvėtyta ir šmėtyta dien- raštinėje ir savaitinėje periodi- koje. Ar ne geriau būtų, jeigu "Sėja" nesiverstų tik trumpa- brūkšnėmis "sakė - pasakė, da- rė - padarė" užuominomis, bet svarstyti problemas kultūrinio- visuomeninio žurnalo labiau a- kademiniam lygyje, paieškoda- ma joms ir svaresnių sąvų sprendimų?

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikda važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

4 1/2 %
Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanowicz, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

Žiema praeina - vasara ateina!
Mielai tautiečiai, dabar pats laikas aprūpinti Jūsų gimnaisčius Lietuvoje vasarinę aprangą. Idant Jums nereikėtų sukti galvos kombinuojant, kas siūstina, mes čia sudarėme kelis specialius siuntinius, kuriuose yra visa tai kas vertinga, reikalinga, naudinga, gražu ir vienkart džiugu gauti.

Laumės Juosta (I)
Susegamas vilnonis mot. arba vyr. nertinis: Vyr. arba mot. nailoninės kojinės: Viln. angliška medž. vyr. arba mot. kostiumui — 3 1/2 jardo; Italiskās nepermatomas gražių raštų nailonas sukelei — 4 jardai; Vyr. arba mot. batukai; Italiskās vyr. arba mot. nailoninis lietaipaltis; Vyr. arba mot. lietaisargas; Perly karoliai arba šilk. kaklaraštis: vyr. arba mot. baltinių pora; ir Vasarinė bliuzkutė arba vyr. marškiniai.
Kaina tik \$89.50 su pasiuntimu ir muitu.

Kastytis (II)
Viln. angliška vyr. kost. medžiaga Boston arba herringbone 3 1/2 j.: Vyr. nailoniniai išieginiai marškiniai; Vyr. pusbačiai; Vyr. Ital. nailoninis lietaipaltis; Vyr. prie kostiumo pritaikintas kakla- raištis; Vyr. nesusišėvėnčios kojinės; 6 gražios nosinės; ir Byro amžinas piestukas.
Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir muitu.

Juraitė (III)
Mot. kostiumai arba vasariniam paltui 3 j. vilnonės angl. medž.; Italiskō nepermatomo puikaus nailono sukelei — 4 j.; Vilnonis nertinukas be rankovių; balti arba lakuoti batukai; švelnaus nailono kelnaitės ir apatinukas su pagražinimais; 2 poros nailono kojinių; Italiskās mot. nailoninis lietaipaltis; dailus ran- kinukas ir šilkinė skarelė.
Kaina tik \$69.50 su pasiuntimu ir muitu.

Jungtinis Kastyčio ir Juraitės siuntinys kainuoja tik 130 dol., nes susitauo 9 dol. pasiuntimo išlaidų.

Tebesiūnčiami mūsų anksčiau skelbtieji, didelio pasisekimo turėjusieji siuntiniai: V-3 — 10 1/2 jardo angl. viln. medž. trims kostiumams už 55 dol.; P-3 — 9 j. trims paltams viln. angl. medžiagos už 60 dol.; N-4 — 16 jardu nepermatomo nailono gra- žiausių raštų 4 sukelei už 45 dol.; ir M-13 vertingas augšto kaloritetų maisto siuntinys 22 lbs. už 30 dol.

Prie visų išvardintų siuntinių galima pridėti pageidaujamy dovanų iš mūsų katalogų arba Jūsų pačių supirktų prekių. Jūsų pačių siuntinius išskspedijuojame iš Londono tik už 12 dolerių, plius faktinos Sovietinio muto išlaidos. Tokius siuntinius galite mums siųsti žemiau nurodytu adresu pažymėdami mūsų tranzit-inio sandėlio ženklą: B. O. 11690/64.

BALTIC STORES LTD.
421, Hackney Road
London, E. 2., Great Britain
Seniausia šioje srityje lietuviška firma. Garantuotas ir ga- vėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siun- tos registruotos ir apdraustos.
Atstovai: L. Venckus, 7030. Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; ir A. Kusinskis, 124 Park Str., Sudbury, Ont., Canada.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elek- trinių krosnių, radijo ir tele- vizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9-9 val., antr., treč. ir šeštadieniat nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2
4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6945 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0333 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

DABARTIES "DIVA SERENA" — RENATA TEBALDI

IZA MOTEKAITIENĖ, Chicago, Ill.

Kai prieš kelerius metus Renata Tebaldi koncertavo Chicago visuomenei Orchestra Hall, griausmingai plojančių tarpe ir man skaudėjo dėtus, ir negaliu pamiršti "Chicago Tribune" muzikos kritikės Claudios Cassidy to koncerto įvertinimo: "Tebaldi 'glorious' balsas buvo toks pat, kuo ji dėvėjo dainuodama — šilkinė satina išsiuvinėta deimantais. Jos gerklės yra Bel Canto medus ir jos klausytis yra liuksusas širdžiai ir ausiai".

1955 m. jos triumfališką atėjimą į Metropolitan operą pagrindiniams operų vaidmenims muzikai vertino kaip Bel Canto renesansą. Vienas New Yorko dienraščio muzikos kritikas pareiškė po jos Toscos spektaklio: "I cannot go again — I cry too much for joy!" Nuo pirmo jos profesinės dainos garso jaunystė iki dabar jos balso muzika ir maloni asmenybė vertinama vien superlatyvais. O publikos antplūdį į jos pasirodymus galėtų pavydėti net karaliai. Panašų publikos antplūdį ir meilę šiai dainos divai teko regėti kovo 25 d., kai Tebaldi, orkestro palydima, davė labdarinę koncertą Chicagos Operos rūmuose, kurie buvo publikos "pripaauoti", nepaisant bilietų brangumo.

Renata Tebaldi, pasidalindama programos laiką su ja palydinčio orkestro dirigento Antonio Guadagno orkestriniais numeriais, išimtinai pildė aukšnio amžiaus Bel Canto kūrinius (Rossinio dainų ciklą "La Regina Veneziana" ir savo repertuaro operų lyriniai dramatinės ir dramatinės arijos), pridėdama tik vieną ariją — Uu Bel Di iš "Madame Butterfly" — bisui, išleidinėdama nusilenkti apie 15 minučių besitęsiančiom stovinčios publikos ovacijom, su charakteringu vienu Tebaldi malonių kilnumu. Atrodė, kad publiškai svarbu dar ir dar ją rėgti ir jai įrodyti, kaip ji vertinama ir mylima. Po šio koncerto "Chicago Tribune" ir "Sun Times" muzikos kritikai net priekaištavo už tokį per didelį "stropumą" publika ir dirigentui, kad tuo jie savčiaiškai trukdė ją. Gi "Sun Times" žymiausias kritikas Marshaš pareiškė, kad, nepaisant smulkesnės scenoje nesklaidumų, visumoj — Renatos Tebaldi balsas dar ir šiandien yra gražiausias balsas iš viso pasaulio scenose girdimų balsų.

Didingoji dama su angelo balsu

Išklausius dabartinio jos koncerto ir palyginus su prieš kelerius metus girdėtuojai bei su jos gausiai plokštelėse įrašytu dainavimu, taip pat su šiu dienų transliuojamu iš Metropolitan operos per radiją ir retkarčiais pagavus jos vėliausių koncertų Amerikoje kritikas, kur atsargiai, pro aukščiausius vertinimus, pradedama pasigesti jos buvusių nuostabių lengvų lakumo ir galingumo aukštųjų gaidų, nevisai tenka sutikti su tais, kad ir lengvais kritikų priekaištais jos balso vir-

šūnėmis, nes jie nenori pripažinti dainininkės jos balso pasikeitimo. Tebaldi balsas yra išaugęs iš lyriniai dramatinio ir grynai dramatinį balsą. Žemosios gaidos skamba kontraalto jėga, atitinkamai sustiprėjęs balso vidurys, ir dėl to pasunkėjęs aukštųjų gaidų spontaniškas lakumas, kas yra natūralu dramatiniam balsams. Kaip šį teigimą tvirtinantis faktas, jos pasirinktos grynai dramatinės arijos (pvz. Suicidio), išėjo meistriškai, išpildytos puikiai valdomu balsu, su Bel Canto kantilena ir nuostabią dramatinę jėgą. Taip naudodama savo dabartinį balsą ir pildydama jo rūšies vokalinę muziką, Renata Tebaldi gali žavėti dainą mylintį pasaulį iki sielos skridimo į "Anapus". Tačiau jos programos Trubadūro Leonoros ir Boito Margaritos arijos, iki tobulumo tikusios jos buvusiam lyriniai dramatiniam balsui, dabartinio balso stovyje buvo išdainuotos su nepakankamu preciziškumu smulkiųjų gaidų atžvilgiu, taip, kaip atsitinka visiems sunkesniems balsams, kurie neatsižvelgia į savo "instrumentą" ir rizikuoja dainuoti lengviems balsams skurti vokalinę muziką. Rezultate — smulkios gaidos treliai, stakatai ir visi pagrindinės melodijos muzikiniai pagražinimai palieka tarsi apvelti, prašliaužti, neišdainuoti, ir tos rūšies vokalinis kūrinys netenka savo kristalinio skambesio bei pilno grožio.

Dainos menininkui nepakanka vien balso. Scenoje turi spindėti ir jo asmenybė. Visoje dainavimo karjeroje Tebaldi asmuo buvo (neišskiriant su jos balso menu) akcentuojamas, kaip "Diva Serena", "Lady with Dignity", "Angelo Balsas" (Toscanini), pabrėžiant jos magnetinį moterišką grožį, muzikalumą, pavyzdį apsiirngimo skonį, ramias, malonias, sykiu ir karališkas manieras, sujungtas su nuosirdžiu paprastumu. Visa tai buvo regima ir jaučiama ir šiame koncerte, kur Divos veide spindėjo vidinė šiluma ir žavinti švelni Tebaldi šypsena, versdama tikėti, kad šia dainuoja menininkė pačiame savo jaunystės grožyje.

Kas už tos, taip visą pasaulį mylinčios šypsenos?

Renata gimė prieš 46 metus mažam žvejų miestelyje Pesario, Italijoje. Jos tėvas buvo nuostabi gražus vyras, vėtinio teatro orkestro čelistas, šešeriais metais jaunesnis už savo griežto būdo žmoną Giuseppiną. Kai Renata buvo vos trijų mėnesių amžiaus, tėvas pametė savo šeimą. Giuseppina su Renata grįžo į savo tėvų namus, kur senelės dirto pašte ir turėjo mažą krantuvėlę. Ten augo Renata, kol jai suėjus pusketvirtų metų amžiaus, polio liga paguldy į lovą iki 8 m. amžiaus. Likęs išdavoje jos dešinė koja paliko silpną visą gyvenimą, kartais versdama ją šlubuoti. Nuo 8 m. amžiaus ji skambino pianinu ir 16 m. baigė Parmos konservatorijoje pianino klasę su

Darbmetis prasideda...

Nuotr. R. Kiseiliaus

visais privalomais dalykais. Tačiau ji labiau mėgo dainuoti, nei skambinti.

Kai Renata, pabandžius laimę konkursiniuose egzaminuose į Parmos konservatoriją, laimėjo pirmą vietą, motina ir giminės sutiko leisti jai mokytis dainavimo. Rossini konservatorijoje dainavimą Bel Canto pagrindais mokė žymiausia to amžiaus Puccini operų dainininkė Carmen Melis. Į jos klasę patekti tebuvo galima tik konkurso keliu. Renata laimėjo ir šį konkursą. Rūpestingai studijuodama ir baigusi su ja dainavimo studijas, Tebaldi buvo paruošta savo fantastiško pasisekimo karjerai. Visus vokalinės muzikos niuansus ji buvo pajėgi pildyti instrumentiniu tikslumu, ypač puikiai išdainuodavo skrendančius pianissimo ir laisvus, skambius aukštuosius tonus. Po sėkmingo operinio debiuto Rovigo teatre (Boito Mefistofely), Antrasis pasaulinis karas sutrukdė jos skubų kiliamą dainos karjerą. Karui praėjus, Toscanini rengė didelį koncertą, norėdamas operos La Scalos atidarymui ir pagerini-

Renata Tebaldi

mui surinkti lėšų. Konkurso keliu atrinkdamas jaunas dainos talentus, išklause ir Renatos dainavimo. Jos išpildyti La Mamma Morta ir paskutinis Otelio veiksmas padarė Toscaniniui gilaus įspūdžio. Jis pildamas pavadino jos balsą "Angelo Balsu" ir parinko Renatą su kita jauna soliste to nepaprasto koncerto artistėmis. Toscaninio pripažinimas ir gerai pavykęs koncertas atdarė jai kelią į Milano Scalą, k tas Italijos operas, o po to — į visuotinį pripažinimą ir angažmentus į Europos, Pietų ir Šiaurės Amerikos operų teatrus, į koncertus ir dainavimus plokštelėse. Jos motina, kaip geroji dvasia, lydėdavo ją kelionėse, saugodavo nuo anoniminų laišku ir rūpindavosi jos sveikata. 1958 metais Renatai atnešė daug skausmo; širdies smūgiu mirė jos motina, ji pati pajuto persidirbimo nuovargį, kas pirmiausia palietė jos balsą. Tada ji porai metų atšaukė Metropolitan operos ir įvairių koncer-

tų sutartis. Išsėdamasi ji su nauju mokytoju Ugo De Carro vėl uoliai taisė pašlijusią savo dainavimo techniką. Išryškinus savo balso dramatinę pusę, šiuo balsu ji vėl dainuoja, kaip gražiausias balsas dabarties scenose.

Nūdienos gražiausio balso laimėjimai

Tebaldi dainos laimėjimai yra karališki. Už sėkmingą Toscos debiutą 1955 m. Metropolitan ji gavo "Golden Orpheus" muzikinį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kompozitoriaus veikalo pagerinimą. (Pvz. Adriano Lecouwer — Cilea — tik Tebaldi sukūrė tokį vientisą pagrindinį personažą, kad pati opera iš antrąjį laimėjimą, kurį kasmet skiria žymiausiame pasaulyje muzikui Europos muzikos kritikų ir dirigentų taryba. Amerikoje muzikos kritikai jos dainavimą kai kuriose operose ir sukurtus personažus vertina, kaip paties kom